

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aaret 1935.

Af Magdalene Lauridsen.

—o—

Saa gik der atter et Aar, og hvor er Aarets mange Dage dog gledet underlig hurtigt, trods det meget af forskelligt det har ført med sig, ilet næsten ubegribeligt, for man har slet ikke naaet alt det, man burde og gerne villet. Og saa har de svundne Dage taget saa meget med sig — saa hvis man ikke kunde glæde sig over det oplevede, det skænkede, vilde Livet blive ensomt — derfor takker man for Barn-
doms- og Arbejdstiden, for Hjem og Skole, for Mennesker, man har mødt, og for Mennesker, man fik Lov at dele Tanker, Opfattelser og Samvær med. Der er meget at takke for.

For Aaret har jo været et godt Aar. Høsten blev god, Frugttræerne gav mere end Sneen og Haglbygerne i April og Maj lod formode, ja, selv Figentræet bugnede med modne Frugter — og den megen Sommerregn gav Friskhed og Grøde i Mark og Have. — Og paa Ankerhus, paa Skolens forskellige Afdelinger har det myldret med sund, glad og interesseret Ungdom, en hel Fryd har det været at begynde Dagene i Salen efter endt Morgentur med de mange friske, arbejdsglade unge Piger. 366 unge Kvinder fra det ganske Land, fra Island, fra Færøerne og Grønland (Arnaks Søster), deriblandt 10 Sønderjyder, og morsomt nok 8 Præstedøtre har deltaget i Skolens Kursus. 25 af dem blev dimitteret som Husholdningslærerinder den 25. Marts, 29 tog 1ste Aars Eksamen, og deraf har 26 fortsat deres Uddannelse paa 2det Aars Lærerindekursus. 35 gik til Maj ind paa det nye 1ste Aars Kursus, og 48 har som sidste Aar deltaget i Skolens 5 Mdr. Husholdningskursus og 7 i det 3 Mdr. Kursus fra Januar. De 6 Elever har 2det Aars i deres Øvel-

sesskole, 75 Lærerinder deltog i de Instruktionskursus, der i Oktober Md. blev afholdt for Lærerinder i Ungdoms- og Aftenskoler, og 123 unge Piger fra Byen, Landsognet og Omegnen besøgte Ungdomsskolen, som nu er henlagt til „Landsbyens Skolekøkken“.

Den 25. Marts dimitterede Fru Karen Hessel de 25 nye Lærerinder. Dagen blev som sædvanlig højtidelig og smuk og overværedes af de unge Lærerinders Paarørende. Fru Hessel pointerede, at Folkets Fremtid og Sundhed afhænger af Hjemmene og opfordrede de unge til ogsaa at følge med i det politiske Liv. Der gaar Tusinde Traade fra Hjemmet ud i Samfundet og fra Samfundet ind i Hjemmene. Derfor skal Kvinden ogsaa arbejde med her, hvis hun vil bidrage til at skabe Respekt for det huslige Arbejde.

Fru Lauridsen ønskede de nye Lærerinder til Lykke paa egne og paa Skolens Vegne og takkede Skolens gode Medhjælpere for god Hjælp i Skolearbejdet og for det Resultat, der var naaet, og ønskede, at den Uddannelse, de unge Husholdningslærerinder nu havde sluttet paa Ankerhus, maatte hjælpe dem til med Tiden at finde det Arbejde, den Gerning, de har stræbt efter og drømt om, og som har været Maalet med deres Uddannelse. De fleste har jo heldigvis allerede fundet et Arbejde til Sommer, og det er godt i vor strenge arbejdsløse Tid at føle, at der er Brug for *En*. Men det er jo ikke nok at komme til, vi skulde jo ogsaa naa til at magte det Arbejde, de Opgaver, der *betros* os. Og for at kunne det, maa der baade god Vilje, Forberedelse og Anstrengelse til. Sovende Mand fanger ingen Sejr, ved I nok, man maa være *vaagen* og lydhør overfor Tidens Krav og Forhold — men ogsaa opøve sig til at *se*, hvad der tiltrænges. Og der er mange paa vor Vej, der trænger ikke alene til Hjælp, men ogsaa til Forstaaelse, til Opmuntring, til Trøst, til Godhed. Giv ogsaa, hvad I kan der.

Ja, Lykke til at blive til Glæde og Hjælp, hvor I kommer, Lykke til at give huslige Medhjælpere gode Kaar, Lykke til at støtte de danske Hjem, — og saa Tak for hvad vi har delt af rart og godt med hinanden i de 2 Aar, Tak til

Jer, der har gaaet foran paa Morgentur, Tak til Jer, der har delt Interesser med os. — Og Tak for god Hjælp i Hus og Have, i Køkken og Vaskeri, i Skolestue og Laboratorium, Hverdag og Søndag.

Fru Læge Dalmark udtalte Haabet om, at de unge gennem de 2 Aar havde faaet en Følelse af, at man kan leve sit Liv som Kvinde og være lykkelig, lykkeligere end ved at arbejde med Ting, som ofte er Kvindens Natur imod, og opfordrede til navnlig at huske Hygiejnen, ogsaa den aandelige Hygiejne — og glem saa ikke Smilet.

Folmer Dam mindede gennem sin Lykønskning om, at det i Aar var 40 Aar, siden den første Husholdningsskole blev oprettet i Sorø. Fru Saxtorph talte om Værdien af at komme i Gang. Forstander Clausen, Skaarup, Pastor Vedde, Frk. Sejerø-Olsen, Fru Wille Jørgensen o. fl. talte senere ved Fællesspisningen.

Foruden Skolens faste Medarbejdere, har mange gode Mænd og Kvinder holdt Foredrag for Skolens Elever, saaledes bl. a. Forstander Dr. Arne Møller fra Jonstrup, Adjunkt Nordahl Svendsen, Dr. Ussing, Forstander Nielsen Svinning, Lærer Koch, Jydstrup, saavel som Præsterne Nielsen, Vedsted, H. Vedde, Sønderup, K. Bjerre og Enrico Bjerre. Desuden har Arkitekt Th. Havning holdt en Række interessante Foredrag om vore Boliger; derved har vi faaet banet Vej for Faget Boliglære, som absolut maa være paakrævet i vore Dage og som maa siges at være af særlig Interesse for Kvinder, der i saa høj Grad skal være med til at bygge Hjemmene.

Som sædvanlig har Ankerhus i det forgangne Aar været gæstet af mange interessante Mennesker og Personligheder: saaledes var det en Oplevelse efter 25 Aars Forløb atter at faa Besøg af Professor Wartenweiler fra Schweiz, høre ham holde et Foredrag om det, der „kan holde Folk i Live“ — ligeledes var det en Oplevelse at høre den berømte Ernæringsfysiolog Dr. Marie Rose fra Columbiauniversitetet paa sin indtagende og kvindelige Maade, med Folmer Dam som Tolke, fortælle om de amerikanske Ernæringsforsøg —

Mrs. Rose kom sammen med Frk. Kirsten Frederiksen (af hvis Fader vi i sin Tid købte Forskoleseminariets Bygning) og som nu virker i Amerika som Sundhedsplejerske og efter at være tildelt et Studielegat fra Rockefellerfondet havde studeret videre under Mrs. Roses Vejledning.

Et kært Besøg fik vi ligeledes af en af vore svenske Kolleger og Venner, som i „Tidernes Morgen“ hospiterede paa Ankerhus, Fru Jenny Åkerstrøm-Søderstrøm, der paa sin Husmoderskole i Stockholm har haft Kronprinsesse Ingrid som Elev, foruden den afdøde Dronning Astrid af Belgien, Kronprinsesse Märtha af Norge og Prinsesse Margaretha, og som benyttede Lejligheden til at faa læst Korrektur paa sin Kogebog om „Husmandskost og Søndagsmad“, der som Prinsessernes Kogebog er oversat til Dansk af cand. mag. Fru Ingrid Saxtorph.

Men vi har ogsaa haft Besøg af andre nordiske Kolleger, saaledes af Frk. Thora Lindroos, Helsingfors, Rut Johnson og Carlson fra Göteborg, Gunhild Bayard fra Väckstanäs og Gunda Ødegaard fra Eidsvold, desuden Rigmor Lychou og Greta Lagerlund fra Brogaard Landhusholdningsskole ved Uppsala, Hanne Link fra Schweiz, og saa naturligvis, som vi plejer, de ca. 50 Deltagere i Frk. Stemmanns „Feriekursus i dansk Sprog og Kultur“ fra England, Holland, Belgien, Tyskland, Polen o. s. v.

Og det var fornøjeligt at have den unge intelligente lettiske Husholdningslærerinde Greta Warkalis en lille Tid af Vinteren. Hun var taget til Danmark for at studere de „berømte“ danske Landbohjem, havde ikke kunnet finde de Hjem, hvor man levede af sine egne Produkter som i gamle Dage, var derfor lykkelig ved dog at faa Lejlighed til at sy Rullepølse hos Fru Geert Olsen og malke hos Gaardejer Johannes Møller.

Og saa har Retsforbundet, Det unge Grænseværn og Biblioteksforeningen holdt Møde hos os, Landsbyskolens Lærere holdt ogsaa her deres aarlige Sammenkomst, ved hvilken Lejlighed den nye Amtsskolekonsulent Lærer H. J. Hansen, Frederiksberg, blev budt velkommen i Kredsen.

Ved de to Instruktionskursus den 5. og 6. og 19. og 20. Oktbr. for Lærerinder i Ungdoms- og Aftenskoler var Sekretær E. Mogensen fra Undervisningsministeriet saa venlig at give Deltagerne Vejledning i Udfyldning af Skemaer og Indberetninger. Skoleinspektør Folke Jacobsen indledede Forhandling om Husflid og Haandarbejde som Centralfag, nærmest med Hensyn til dertil knyttede skriftlige Arbejder. Overlærer Kirkegaard fra Frederiksberg kom til det første Kursus for at gøre sin Opfattelse gældende, og Haandgeringsinspektør Frk. Birgitte Schou kom til det andet. Det blev et Par udmærkede Kursus, og Størsteparten af de deltagende Lærerinder var paa Ankerhus for første Gang.

„Landsbyens Skolekøkken“ eller Modelkøkkenet, som det i daglig Tale kaldes, har haft mange prominente Besøg i Aarets Løb. — Indenrigsminister Dahlgard, der sammen med sin Frue deltog i Husmoderstævnet, besaa det „kritisk“ — vi havde jo nemlig til Husets Opførelse som Laan gennem Indenrigsministeriet modtaget 7000 Kr., mod velvillig Kaution fra Sorø Landdistriktsraad; men man fik Indtryk af, at Ministeren med Glæde saa, om der blev Lejlighed til at yde mange andre lignende Undervisningskøkkener Støtte paa tilsvarende Vis. — Undervisningsminister Borghjerg med Hustru og Datter besøgte det ogsaa en Dag, og jeg benyttede Lejligheden til at takke Ministeren for hans udviste Interesse for Husgerningsundervisningen i Ungdoms- og Aftenskolen, for hans Forstaaelse af Betydningen dertil at faa stabile og faste Lærerkræfter, hvilket gennem den reviderede Lov er gjort muligt.

Mange Foreninger har ogsaa vist Landsbyens Skolekøkken den Ære at gøre Visit. De fleste af Formændene fra de samv. danske Husholdningsforeninger gjorde os den Fornøjelse at indvie det sidste Vinter, senere kom Toksværd, Fensmark og Frederiksberg Husholdningsforeninger, Ubby Husmandsforening, Eleverne fra Kærehave, Haslev og Høng, ligesom der har været mange bygningsinteresserede, baade Arkitekter, Kommunalfolk, saaledes Overlærer Petersen, Hvidovre m. fl. og adskillige Forretningsfolk for at se paa, hvad af Nyt vi har faaet frem.

Vi fik desuden Besøg af Skolebørnene fra Burkal og Frøslev Skole i Sønderjylland, af „de københavnske Husmødre“, af 2det Aars Lærerindeelever fra Den Suhrske, af de Havebrugsstuderende fra Landbohøjskolen med Professor Anton Pedersen og Docent Paludan i Spidsen. Og det var en Oplevelse at faa Besøg af gamle Elever fra Sorø Husholdningsskole fra min Tid, deriblandt Laura West, af fhv. Amtsbogholder Hagemann og Hustru fra Bornholm og af min Slægtning Direktør Daugbjerg. — Fru v. Kohls, Redaktør Aksel Dahlerups og Statsradiofoniens Besøg blev selvfølgelig en Oplevelse.

Og saa ind i Dagens travle Færden kom der Gang paa Gang Bud om kære Slægtninge og Venners Bortgang, og hvad der syntes stort og besværligt, bliver pludselig saa smaat og uvæsentligt, alt kommer til at staa i en anden Belysning. Vi følte det ogsaa, da Fru Caroline Gram og Dr. Caroline Steen gik bort, disse to ejendommelige og rigtbegavede Kvinder, som har været med til at præge Livet paa Ankerhus, Dr. Steen gennem sin geniale Undervisning, og Fru Gram mere indirekte; men fra den Tid, hendes Mand, Havebrugskandidat, Gartner Gram, var Skolens gode Raadgiver og Medhjælper, har hun og hendes Hus staaet os meget nær.

Med Foraarets Komme kunde vi fejre Sorø Husholdningsskoles 40 Aars Dag. Selvfølgelig var det underligt at tænke tilbage paa den Tid. Men den Opgave, som da blev givet Eline Eriksen og mig, der blev vort Kald, søgte vi at røgte efter bedste Evne; og den beskedne og svage Begyndelse synes nu alligevel at være blevet Spiren til en værdifuld Uddannelse af unge Kvinder paa de senere oprettede Husholdningsskoler. — Og der er Grund til at takke Frk. Elisabeth Vestergaard for den dygtige og smukke Maade, hun efter Fru Eriksens Død har ført Sorø Husholdningsskole videre paa.

For os, der staaer som Husholdningssagens Tjenere, har Aaret været baade fornøjeligt og opmuntrende, for det synes nu, at Arbejdet gaar støt frem allevegne, baade gennem Foreninger, Skoler og Undervisning af forskellig Art,

og ikke mindst gennem de samfundsmæssige Foranstaltninger, der træffes. Loven om Laan til Opførelse af Undervisningskøkkener og Husholdningsskoler, der gennem Indenrigsministeriet blev givet sidste Aar, er forlænget, og vi har kunnet flage, for der er paa Rigsdagen vedtaget at oprette et „Statens Husholdningsraad“. — Derigennem kan man forhaabentlig naa at faa det Samarbejde med den Slagkraft, som flere, sammen med Fru Karen Hessel, i sin Tid søgte at faa ved Nedsættelse af et Fællesraad med Repræsentanter for de forskellige husøkonomisk interesserede Organisationer. Og det vilde være ønskeligt, om det kom til at virke saaledes, at de forskellige Spørgsmaal, der kom frem af husholdningsmæssig Interesse, bl. a. gennem Andragender til Regering og Rigsdag, af de respektive Ministre kunde forelægges Raadet til Erklæring.

Og gennem den reviderede Lov om Tilskud til Ungdoms- og Aftenskoler er der, trods den stedfundne Nedsættelse, alligevel givet Husholdningslærerinderne Muligheder for gode Arbejdskaar, idet 1 Times Undervisning beregnes for 1½ indtil 5 Timer pr. Dag og Hold, hvorved Lærerinden ikke bliver saa afhængig af de korte Lektioner. Og den Ordning, der de sidste Aar var truffet i Sorø Amt ved Antagelse af en Amtslærerinde, er ført videre i Loven, saaledes at der kan ansættes Husholdningslærerinder som Fælleslærerinder, hvorved der ikke alene kan sikres Ungdomsskolen en mere grundig Undervisning, men ogsaa gives mange Kvinder en smuk Stilling og betydningsfuld Gerning som Ungdoms- og Aftenskolelærerinder.

35 Aar er gaaet, siden vi begyndte de første Husholdnings-Aftenskoler, en lang Tid synes man; men man maa indrømme, som Undervisningsminister Borgbjerg en Gang udtalte, at fem og tredive Aar er kun en kort Tid, set med Historiens Øjne.

Ankerhus er et Sted, hvor man bliver sat i Gang.

cand. mag. Ingrid Saxtorphs
Tale ved Dimisionsfesten.

—o—

Det sker tit, at Folk spørger: „Hvad er det egentlig, de bestiller paa „Ankerhus“? — og paa det Spørgsmaal kan der jo gives mange Svar.

Man kan blot slaa op i Aarsskriftet for at faa Stof nok til *type* Svar. Men saa har jeg grundet paa, om der ikke skulde kunne findes en Generalnævner for alle disse Svar, et Slags „Størstefællesmangefold“, der i sig rummer dem alle. Og jeg har fundet dette Størstefællesmangefold. Naar jeg nu bliver spurgt (og der er heldigvis stadig Folk, der spørger om Ankerhus), saa svarer jeg:

„Ankerhus er et Sted, hvor man bliver sat i Gang.“ — Fru Lauridsens største Lyst og eneste virkelige Maal det er at sætte Folk i Gang! At faa dem i Skub, saa de udfolder netop de Kræfter, der er ejendommelige for dem; faa dem i Fart i en Gangart, der figurlig talt er tilpas jordvindende for hvert Skridt. Ikke over Evne, men i hvert enkelt Tilfælde just efter Evne, ja naturligvis efter bedste Evne. —

Der er i Bibelhistorien en Fortælling om en Mand, der saadan bliver sat i Gang. Han hed Gideon, og der laa en stor Opgave foran ham, en tilsyneladende ganske umulig Opgave. Jeg har hørt en gammel Præst spørge sine Elever: „Hvad sagde Herren til Gideon?“ Og da vi ikke kunde svare, blev vi sat til at slaa efter. Ja, Herren sagde ikke andet til Gideon end: „Gaa“.

„Gaa i den Kraft, Du har“, staar der i den gamle Fortolkning. Det vil sige, vent ikke, overvej ikke alt for længe, hold op med Bekymringerne, gaa som Du er, giv dig paa Vej med det, Du formaar i dette Øjeblik, og gaa nu. — Og Gideon gik, og Gideon sejrede, fordi han havde faaet de to Naadegaver, der hedder Lydighed og Fortrøstning.

Disse to Naadegaver maa alle stræbe efter, som har et Kald at lyde, eller blot en Opgave at udføre, om det saa er i aldrig saa lille en Gerning. Alle maa det — ogsaa det Hold Lærerinder, der i Dag dimitteres fra Ankerhus.

Og naar De nu staar og skal sige Farvel efter mere end 600 Dages Ankerhusophold, saa er der naturligvis en Tone af Vemod i Afskedsfanfarerne.

— Naar vi mange Gange har erfaret, at Digteren *har* Ret: „Farvel er Livets Ord, — i hvert et flygtigt Spor er lagt en Afskedstaare“, — ja saa er det, vi tager os sammen og ændrer Udtrykket, saadan at vi i Stedet for Farvel siger et hjerteligt „Paa Gensyn“. Og mon De tænker paa, at De har en Fordel frem for saa mange af Deres Medmennesker. De er allesammen unge. Selv om De kan være saa lykkelige at eje Lydighedens Naadegave over for Deres Opgave, og Fortrøstningens Naadegave over for Opfyldelsen af denne samme Opgave, saa er det af endnu større Værdi for Dem at eje dette ubestemmelige, som De ikke engang selv rigtig forstaar at vurdere, Ungdom —. Hver af Dem lever i den Periode af Deres Tilværelse, som en anden Digter har betegnet som „...den Tid, da Haabets Flamme blusser over Livets Taffels fyldte Fad“, og er end det omtalte Fad i bogstavelig Forstand ikke lige i Øjeblikket slet saa fuldt som før, saa maa vi jo ogsaa søge at forstaa Digterens Ord: det er alle Livets rige Muligheder, De nu staar overfor. Teoretisk set er alting muligt for Dem nu. Det er først, naar De ikke længere er unge, at det begynder at knibe med det Mulige.

Det turde da være en rimelig Motivering for et Leve for de Lærerinder, der er blevet dimitteret her i Dag, at ønske for dem, at den blussende Ild fra Haabets Flamme ogsaa maa kunne bruges til at nære den varige Lue, der hedder ihærdigt Arbejde inden for Mulighedernes Grænse, og da det jo nu er Husholdningslærerinder, De er, vil vi ogsaa ønske, at De maa kunne bruge den samme Flamme til det allervigtigste: til at tænde Arneilden op.

Eksamensvise 1935.

— 0 —

Mel.: — Jeg elsker kun Husaren.

Syngt vil vi en Vise
 for Eksamen at prise,
 denne henrivende Tid
 hvor man „belønner“ vor Flid,
 Spænding og sligt er den fuld af,
 den kan man miste sit Huld af,
 man ved ikke, hvad der kan ske
 fra Slet over g til ug!
 I Køkkenet vi gik
 og laved' mangan Spise,
 imens Censorens Blik
 antydede en Krise,
 naar Sauceen skiller ad
 og glemt er Grisens Dele
 saa er man *ikke* glad
 over det hele!

Sy vi maatte og vaske,
 pudse Borde med Aske,
 støvsuge, gnide Metal,
 et hvirvlende Regøringsbal!
 Undervise er svært nok,
 men Censorerne kært nok
 er det at spise den Ret,
 som selv vi bedømte til Slet!
 Ja, vor Eksamensmad
 gik i Censorers Mave,
 det herligt fyldte Fad
 er en Eksamensgave;
 vi sang dertil i Kor:
 „Det er no'et at dele,
 vi paa Eksamensbord
 sætter det hele“!

Faver er jo saa kønne
 — vi kan ej lide den grønne,
 thi ved det grønne Bord
 kniber det at finde Ord;
 to eller tre Professorer,
 Forstanderinder, Doktorer
 sidder ved Bordet tilfreds
 og skærper alt Blyantens Spids!

Saa aabnes Døren brat;
 „Værsgod“ en Stemme høres,
 den klare Dag bli'r Nat,
 mens man til Døren føres,
 med stivnet Smil om Mund
 man til Censorer skele
 og tænker: „Var jeg kun
 væk fra det hele!“

„Tag en Seddel“, det lyder,
 I Trance man gør, som den hyder,
 „Forekomst af Karotin
 og Formlen paa A Vitamin!“
 Tæerne føles saa kolde,
 Hovedet er som en Bolle,
 Næsen er brændende rød
 og Hjernen er fuldstændig blod!
 Saa gaar en Skrue løs,
 at snakke man begynder,
 mens Censor stirrer bøs
 som nu Censorer ynder,
 „Hvor findes Karotin?
 I hvilke Plantedele?“
 Man svarer — den er fin —
 „Over det hele!“

Slaget til Slut vi dog vinder
 — nu er vi saa Lærerinder,
 og for Censorerne vi
 gerne et Hurra vil gi!
 Blæse med Slid og med Møje,
 noget maa man jo døje
 for at opnaa denne Pris,
 der hedder Eksamensbevis!
 Vi ved, at Karakter
 er mer end Karakterer,
 Forstaelse er mer
 end hvad man memorerer,
 Eksamensterperi
 vi alle maatte dele
 — men nu, nu er vi fri
 over det hele!

„Spids“.

Indenrigsminister Dahlgaards Tale ved Husmoderstævnet i Sorø.

—o—

Det er i Aar 40 Aar, siden Sorø Husholdningsskole som den første i Landet blev startet, og Fru Magdalene Lauridsen begyndte sin fortjenstfulde Gerning for Husholdnings-sagen.

Saa lang Tid skulde der altsaa til, for at en Tanke, der i sig selv var sund og stærk, vandt Gehør og naaede frem til almindelig Anerkendelse. Det ligger sikkert i at Tiden ikke før har været moden til at yde en saadan Anerkendelse.

I tidligere Tider var Husholdningssagen lidet populær. Da beskæftigede man sig ikke saa meget dermed, thi 'saa sent som i Slutningen af forrige Aarhundrede var Landhusholdningerne en sluttet Helhed — en lille Verden for sig selv, hvor man producerede alle de Ting, der skulde bruges i det daglige Liv.

Men saa kom den stærke Udvidelse af Produktionen med Andelsbevægelsen som Løftestang og Videnskaben som Støtte. Snart udviklede der sig ogsaa en kraftig Husholdnings-Industri: hvad man tidligere havde kunnet fremstille indenfor de enkelte Hjem kunde nu købes. Kvindernes Arbejde indenfor Hjemmene erstattedes af Industriens.

Den industrielle Udvikling førte Kvinderne fra Hjemmets Arbejde ind i Erhvervslivet. Og nu melder Uddannelsesspørgsmaalet sig for dem, der ikke fra Ungdommen er fortrolige med den huslige Uddannelse. Ernæringsvidenskabens Fremskridt har skabt helt nye Problemer for Husmoderen. Vor Viden om Næringsmidlernes Sammensætning og om det økonomiske har skabt Problemer, som vi i vor Barndom ikke kendte. Det var i denne Periode, at Kvindernes Ligeretskrav, voksede frem, det fik maaske ikke saa stor Betydning for denne Sag, som man skulde have troet. Det skabte ikke saa stor Forbedring af Aanden i det politiske Liv, som jeg havde haabet vilde ske. *Det har ofte undret mig, at dem, der var i Spidsen for Ligeretskravet*

har været saadan indstillet, at de saa paa andre Krav, men ikke paa Husholdningssagen som et Omraade, hvor der var Plads for den moderne Kvindes Organisationsevner, en mægtig Opgave laa her og ventede.

Den Udvikling, der er sket, danner Baggrund for, at Folk er ved at faa Øje for Husholdningssagen, ser dens Arbejdsmark og forstaar den nationaløkonomiske Side af Sagen. Husmødrene forvalter jo mindst 1 Milliard Kr. aarlig. Tidligere saa man paa at faa sat Produktionen i Vejret, og paa, hvad der kunde skabes i Indtægt for Hjemmet. Nu er Spørgsmaalet: Hvorledes bliver Pengene anvendt, om Indtægten forvaltes med Viden og Indsigt eller paa bedste Beskub. Det huslige Arbejde og Husmoderen hæves op i et helt andet Plan. Husmoderen, der slæber med de Tusinder af Ting, har været miskendt gennem Tiderne, hvor man ikke har set hende som den centrale Skikkelse i Driften og Hjemmets Økonomi. I det Landbohjem, hvor man har en mægtig Gæld, men alligevel har reddet sig igennem, har Husmoderen mere end den halve Ære derfor. Der skabes ikke gode danske Hjem, og Børnenes Opdragelse er ikke mulig, hvis ikke en Husmoder tager sig af det slidsomme Arbejde.

Husmoderen er nu blevet kendt som ligeberettiget med Mandens Virksomhed til Hjemmets Opretholdelse. Denne vaagnende Erkendelse skal vi udnytte til Gavn for Hjem, Husmoder og Land.

Der staar Skarer af Kvinder til at bære Husholdningssagen frem, og i Husholdningsforeningerne, Landboforeningerne, gennem Konsulenter og Skoler er hele Arbejdet organiseret som et Grundlag, der kan arbejdes videre paa. Der maa skabes Plan i dette Arbejde, mere Samling. Dette er Baggrunden for Statens Husholdningsraad, som Rigsdagen har vedtaget oprettet.

Husholdningsraadet bliver Centralen, hvorfra der kan øves større Virkning for Husholdningssagen, men nu staar det til Kvinderne selv, hvad der kommer ud af det. Forbruger- Producentintereser er sammenfattede i Raadet, der

er skabt saaledes, at de Opgaver, skiftende Tider giver, kan lægges ind under det. Det skal beskæftige sig med Husholdningens ernæringsmæssige, hygiejniske og økonomiske Problemer. Det skal sikre, at Husmødrene ikke bliver narrede og derfor øve Kontrol med Varerne. Der er en vid Mark med at klarlægge den ernæringsmæssige Vurdering af Husholdningsvarer. Jeg haaber, at Lærerne og Lærerinderne ikke vil tale Folk efter Munden paa dette Omraade. Dr. Hindhele har muligvis overdrevet her og der, men det maa ikke glemmes, hvad han har betydet under Rationeringsperioden og i Begyndelsen af Aarhundredet ved at faa Folkets Vaner lagt om. Vi trænger til i kommende Tider uden Omsvøb at tale ud paa dette Omraade. Raadets Opgave bliver at organisere Forholdet mellem Videnskab og de Tusinde Hjem, og i Samarbejde med Organisationer og Hjem skal det sprede Oplysningerne ud gennem de moderne Veje, ikke mindst gennem Undervisningskøkkenet.

Det er danske Kvinders Opgave at skabe Interessen i vide Kredse, saa at Oplysningerne modtages og omsættes i Hjemmenes praktiske Arbejde. Jeg vil haabe, at Raadet vil være i Besiddelse af Initiativ.

Den Kvinde, der gaar ind som Husmoder, maa være i Stand til at bestride en Husmoders Pligter, og hende, der paatager sig en Plads, maa forstaa, at det gælder her som paa andre Omraader at kunne sit Arbejde, saa kan man ogsaa stille berettigede Krav. Det er glædeligt, at Spørgsmaalet behandles, og at man ikke hengiver sig til Skæbnen. Det vil være af uhyre Betydning for det enkelte Hjems Velvære, at den unge føler Betydningen af hendes Arbejde.

Husholdningssagen er et kulturelt Arbejde af den allerstørste folkelige Værdi. Lad os aldrig glemme, at alle menneskelige Fremskridt opstaa ved Vekselvirkning mellem det økonomiske og folkelige Liv. Økonomisk Sikring er Forudsætning for Aandsliv og Oplysning og dermed ogsaa for Fremskridt.

Karen Jeppe.

1. Juli 1876 — 7. Juli 1935.

—0—

Nu, da jeg er ved at skrive disse Linier til en Mindehilsen om Karen Jeppe, overvældes jeg næsten af de mange Minder fra den Tid, da jeg havde den store Oplevelse at leve sammen med hende i hendes Hjem i Aleppo og var et lille Led i den store, store Kæde, der hed: „Karen Jeppe og hendes Gærning.“

I disse Dage, hvor vi forbereder Julen herhjemme og alle de dejlige Julesange toner omkring os, mindes jeg, hvorledes vi holdt „dansk“ Jul derude, og med Glæde pakkede de store Kasser ud, der kom med Tøj fra Danmark.

Gennem de sidste 10—12 Aar er der skrevet meget i Verdenspressen og herhjemme om Karen Jeppe og hendes Arbejde for at hjælpe Armenierne, og nu senest i Sommer, da hun døde derude blandt det Folk, som hun havde givet sit Hjærte.

Derfor skal disse Ord blot være en Tak til Karen Jeppe, der gennem sit Arbejde, sin Livsindsats, har hjulpet Tusinder af kristne Mennesker fra Nød frem til en udholdelig Tilværelse. Alle Danske kan være stolte af, at vi har haft en saa betydelig og evnerig Kvinde til at gøre Danmark Ære.

Hun var lille og svag af Helbred, men hendes Energi og Begavelse var stor, ud over det almindelige, og vi mindes hende med dyb Beundring og Tak i vore Hjærter. Stilfærdig og med et glad Sind levede hun iblandt os; lad os nu, hun er borte, mindes hende paa en værdig Maade, ved ikke at glemme det Folk, hun satte sit Liv ind for.

De, der selv har set og hørt Karen Jeppe, vil aldrig glemme hende, og mine gamle Elever, der har hørt mig fortælle om hende og Armenierne, vil forstaa, at med Karen Jeppe er et ypperligt og genialt Menneske, en af vore bedste Kvinder, gaaet bort.

Ære være hendes Minde.

Karen Møller Bjerre.

Statsradiofoniens

Udsendelse af

En Dag paa Ankerhus.

—o—

Aarets mest bevægede Begivenhed blev absolut Radio-udsendelsen af „En Dag paa Ankerhus“ og hvad dermed fulgte. Efter adskillige Forhandlinger og Udsættelser arriverede Radiofoniens Mandskab en Dag sidst i Marts Maaned for at optage os paa Voksplader, en Dag, da Huset stod paa den anden Ende, ikke een Ting var paa Plads som Følge af Hovedrengøring og alt, hvad dermed følger. Men Dagen gik sin Gang, Eleverne tog Besøget som en storartet Fornøjelse midt i det hele — men vi var mer' end imponerede af Teknikkens Under.

Store Kabler blev lagt rundt til de forskellige Afdelinger og koblet til en Telefonledning, der havde direkte Forbindelse med Radiofoniens Værksted i København. I Salen til Morgensang — og rundt om i de forskellige Lokaler, hvor Hørebilleder skulde optages, gik Lytteren Hr. A. med Mikrofonen, tog Lydene, der gik videre igennem et Modtagerapparat i Kontoret og videre ind pr. Telefon til Radiofonien, blev afsat paa Voksplader — og løb tilbage til Udgangspunktet, hvor Hørerer Hr. B. kontrollerede om det var gaaet rigtigt igennem, altsammen hurtigere end det kan fortælles.

Da Frk. Tarps Fødselsdagsur havde slaaet syv, og Gerda Møller ringet til Morgensang, Johanne Jørgensen kommanderet ret, og taktfast havde ført Flokken ud til den sædvanlige Marsh-Morgentur, og „Morgenstund har Guld i Mund“ var sunget, gik Redaktør Dahlerup rundt i Køkken, Vaskeri og Skolestue.

I Seminariekøkkenet mødte han Frk. Tarp, Margrethe Brink Lassen og Bodil Hoffmeyer, der talte om smaa Indtægter, stegte Sild, godt grovt Brød o. s. v. I Ø. K. præsenterede Frk. Øther de store Maskiner og Margrethe Sandvej snakkede sønderjydsk. I Vaskeriet, hvor Frk. Dam Mikkelsen tog imod, skulde Vandet bruse — og i Hønsedaarden Hanen

gale, men den strejkede desværre — men Fru Lundgaard havde sit gode Humør i Behold i Haven. I Skolekøkkenet vaskedes der op og Margaret Lauridsen agiterede for hygiejnisk Opvask. I Vævestuen klaprede Vævene og Symaskinerne snurrede, mens Gerda Møller fortalte om Spareudstyr, Fru Wille Jørgensen talte om Kemiens grundlæggende Betydning i Skolestuen, og Folmer Dam om Vareundersøgelse paa Laboratoriet.

— Og saa ventede vi spændt paa at blive præsenteret af Redaktør Dahlerup og høre os selv, først den 6. Maj, saa den 15. Maj — Kl. 9,20 Aften — sad vi forventningsfulde og nervøse — og hele Landet over sad man og ventede — havde samlet Venner og Kendinge til en Kop Kaffe og til et Ankerhusbesøg — og saa, ja saa fik vi den afsvarende Meddelelse, at Lyntoget havde forsinket Redaktør Dahlerup i at komme frem og i Stedet for fik man en rædsom Historie, blot man dog havde faaet lidt trøstende Musik i Stedet for.

Men saa temmelig uventet for mange kom Radioen med os Søndag Aften den 19. Maj Kl. 7,30 og vi fik den Glæde at blive præsenteret af Red. Axel Dahlerup. Det blev virkelig baade festligt og betagende, og mange har senere udtrykt deres Glæde over Besøget.

Red. Dahlerup sagde: De færreste unge Piger tænker sig, at der er noget, der hedder Husholdningssag, tænker ikke paa, at de kan komme til at lære Husholdning, lige saavel som de kan komme til at lære enhver anden Ting, tænker sig ikke, at Husholdningssagen er noget med Kamp i, synes, at det er saa usandsynligt, at de ikke er ret tilbøjelige til at tro det. Den Lærestalt, som vi besøger, er netop en saadan Forgrundfigur i denne Kamp. For 40 Aar siden grundlagde Fru Magdalene Lauridsen sin første Husholdningsskole, hun var en ganske ung Pige og hun var ganske klar over, at man vilde finde hendes Forehavende uklogt og heller ikke helt passende. Husholdningsundervisning var noget de unge Piger kunde faas hos deres Mor. Det var et Synspunkt omtrent som det, der mødte

Professor Vilhelm Andersen, da han som ung blev Professor i Litteratur. „Naa, skal De være Professor i Mor-skabslæsning“, blev der sagt til ham. Omtrent paa samme Maade saa man paa det at ville undervise i Husholdning. Der studeres paa Ankerhus og der er uddannet Hundreder af Husholdningslærerinder. Ankerhus er nemlig den anden Skole, som Fru Lauridsen grundlagde. Den første Skole som Fru Lauridsen grundlagde sammen med afdøde Fru Eline Eriksen, var Sorø Husholdningsskole.

I de 40 Aar der er gaaet siden da er der sket meget af Betydning for Husholdningssagen langt ud over dens Rammer. Det, der er sket, som man kan glæde sig over er, siger Fru L., at 1) Husholdningsundervisningen er anerkendt som anden Undervisning, 2) at Husholdningsskolerne er blevet statsanerkendte, 3) at der gennem Indenrigsministeriet kan faas Laan til Opførelse af Undervisningskøkkener, 4) at der ved Lov er vedtaget at oprette et Husholdningsraad, og 5) at der Landet over i By og paa Land ved Lov ang. Tilskud til Ungdoms- og Aftenskoler kan gives alle unge Kvinder Mulighed for at erhverve en Husholdningsuddannelse, hvor de bor — en Undervisning, der alene det sidste Aar har samlet henimod 10,000 unge Kvinder. Glæde sig over alt dette, kan Husholdningssagens Ældste Fru Magdalene Lauridsen — hun kan ikke blot glæde sig, men har ogsaa Grund til at være stolt af det. Fru Lauridsen har gjort hele Felttoget med, den længste Tid som Fører.

Naar man i skiftende Billeder skal igennem Ankerhus paa en halv Time, maa man gaa overfladisk til Værks. I disse mange Bygninger er der mange forskellige Undervisningsgrene. Plads er der nok af. Vi gaar op omkring det ældste „Ankerhus“ med sine hvide Mure og røde Tage — Vildvin og Slyngrøser. Det er de unge Piger, der gaar i Skole her. Husholdningsseminariet er et imponerende Hus, som for en halv Snes Aar siden blev opført ved Hjælp af Statsstøtte. Det er sammenbygget med Forsamlingsalen, der er bygget 1916 af Fru Lauridsens afdøde Mand, Peter Dam. Han havde et Forskoleseminarium paa den anden

Side Pedersborg Sø, som efter hans Død blev omdannet til Bibliotek og Børnehave. — Paa Fløjen ligger en smuk, trelænget Gaard med Tilbygning, der kaldes „Stærkassen“. — Fru Undervisningsminister Borgbjerg var selv med til at indvie den. Gaarden er omdannet til et Skolehjem for 2det Aars Lærerindeelever, her bor de fuldstændig efter Regensprincippet, betaler sin Andel af de direkte Udgifter. Den Afdeling hedder Husholdningsregensen og ledes af Frk. Ellen Sejerø Olsen. Endelig ligger der et lille Fun- kishus, der rummer Fru Wille Jørgensens og Ingeniør Lotz' Laboratorium. Midt i det hele ligger „Landsbyens Skolekøkken“, som lige er fuldført. Over Døren staar „Kvinder til Ære“. Fru Lauridsen kan godt lide Fyndord. Det er Fru Lauridsens store Haab, at der i hvert eneste Sogn i Danmark maa rejses et „Landsbyens Skolekøkken“, men det rejser sig ikke af sig selv. Der maa være Kvinder rundt om i Danmark, der vil gøre et Arbejde for at faa det rejst.

Kl. 7 om Morgenen, naar Solen sender sine Straaler ned over Skovene ved Sorø Sø, samles alle Eleverne i Seminariegaarden til en rask Morgentur. Den ledes af Frk. Johanne Jørgensen, hun er en rigtig Højskolepige, men hun er ogsaa fra Høng Højskole.

Og medens Solen kaster sit rødgyldne Lys over mod Pedersborg Kirke synges der paa Plænen Husmoderens Sang og Fred hviler over Land og By.

Aarsmødet 1935.

—o—

I Løbet af Lørdagen den 31. August samledes en stor Flok af yngre og ældre Gæster til Aarsmødet paa Ankerhus. Officielt begyndte Mødet dog først Kl. 6, da man samledes til Middagen i Salen sammen med Skolens Elever og Lærer- personale. Fru Lauridsen bød Velkommen og talte for Jubilarerne, hvoraf der var 4, der fejrede 30 Aars Jubilæum, nemlig: Fru Anna Clausen, født Ipsen, Husholdningsskolen

i Skaarup, Fru Mathilde Sørensen, f. Nielsen, Hjarnø, Frk. Dorthea Larsen, Søllested, og Fru Gudrun Løkke Jacobsen, Troelstrup, Tønning. Fru Dorthea Knudsen og Frk. Karen Hvenegaard de 25 Aars. Frk. Marga Teglbjærg og Fru Elise Kamp Pedersen repræsenterede de 20 Aars, Frk. Karen Bjerre, Frk. Margaret Lauridsen, begge Ankerhus, og Fru Esther Jensen, f. Hassel Børresen, Ringsted, repræsenterede de 15 Aars, og Konsulenterne Frøkerne Valborg Hjortsøe og Johanne Sørensen de 10 Aars Jubilarer.

Formanden, Frk. Margrete Pedersen talte paa Forningens Vegne og takkede for Indbydelsen og Velkomsten. Hr. Folmer Dam holdt som sædvanlig en bevinget Tale, og Tale og Sang vekslede, og det blev et fornøjeligt og festligt Samvær!

Efter Middagen besaa man „Landsbyens Skolekøkken“, der nu var helt færdig — og blev bænket der, for sammen med Hr. Folmer Dam og 2det Aars Lærerindelever, at foretage en lille Bornholmsrejse. Det ene skønne Billede rullede frem efter det andet fulgt af Sange afpasset efter Billede og Forhold. Man lovede bestemt sig selv en Bornholmsrejse næste Aar!

Derefter fremvistes Ankerhusfilmen, og ogsaa den fulgtes af Sange, sungét af et lille Kor af de unge Elever,

Mens Seminariets Bygninger passerede Revy tonede Sagen: „I Ly under Bakkernes mørke Profil paa Skrænten ved Pedersborg Sø“, og under de unge Pigers taktfaste Morgentur lød deres Sang: „Nu ranker vi Ryggen og synger en Sang, det letter paa Foden, naar Vejen er lang“.

— Fru Lauridsen følges paa Vandring i Havens Gange med: „En Kvinde har øvet et Dagværk og bygget en Borg“

Filmen ruller videre — 1ste Aars koger og bager i Seminarietkøkkenet, mens Koret synger: „Hvad en Husholdningslærerinde skal kunne Piger smaa, jeg lægger jer paa Sinde“ — o. s. v. Vi saa Husholdningseleverne have Fart paa i Vaskeriet under Sagen: „Vaske, sjaske, plaske, vaske skrubbe, skure Tøj“, og saadan videre — hver ny Situation fulgtes af nogle Vers, der levendegjorde Filmen endnu mere — det blev næsten en Talefilm.

Efter et lille Besøg af „Hans og Trine“ i omskrevet, fornyet og morsom Udgave, drak man Kaffe i Seminariets Køkken og Stuer, og Dagens Samvær sluttede med et stort, smukt Fakkeltog og Aftensang i Seminariegaarden.

Søndag Morgen samledes man efter en Hjertestyrkning i Salen til Morgensang paa Plænen og Generalforsamling i

Skolestuen. Formanden redegjorde for Foreningens Formaal og dens Arbejde i det forløbne Aar — og oplyste bl. a., at 140 af Medlemmerne ikke har betalt deres Kontigent for sidste Aar, og 51 har ikke betalt en længere Aarrække.

Der drøftedes, om man skulde gaa fra Udsendelse af Girokortene tilbage til Optræningssystemet. — Det vedtoges dog at prøve endnu et Aar, og saa sende en Paamindeelse ud til de, der ikke havde betalt. Sker Indbetalingen saa ikke, *slettes Medlemmerne af Foreningen.*

Formanden meddelte efter Henstilling fra Fru Lauridsen, at Medlemmerne var Gæster ved Aarsmødet, ogsaa ad Aare. Det fremlagte Regnskab balancerede med et Overskud paa 266 Kr. Til Bestyrelse var Frk. Marga Teglbjærg, Fru Alice Dittmann, Frk. Margrete Pedersen og Frk. Tarp paa Valg. De genvalgtes alle.

Desuden bestaar Bestyrelsen af: Frk. Ingefred Juul Andersen, Fru Gudrun Hansen, Tystofte og Frk. Meyland-Smith, Odense. Som Revisorer genvalgtes Frk. Oda Clausen, København og Fru Hilda Gertsen Christiansen, Sorø.

Under Eventuelt blev Fru Lauridsen opfordret til at fortælle om „Landsbyens Skolekøkken“ og dens Opgave og Formaal, om „Huslige Kvinders Forbund“ og om den nye Aftenskolelov.

Efter at Fru Lauridsen havde efterkommet denne Opfordring, fortalte Fru Eliasson om Raasytning og Frk. Johanne Jørgensen, Høng, om finsk Tilberedning og Udnyttelse af Rabarber.

Efter Middagen i Salen hvor igen Tale og Sang vekslede, var der et Par Timers frit Samvær.

Traditionen tro trakterede Regensen og Skolekøkkenet med Kaffe, hvorefter man samledes i Salen hvor Hr. og Fru Sigrun Trier Hansen, Vallekilde, læste og spillede for os.

To fornøjelige og gode Dage var slut, og Bilerne førte for hver halve Time et Hold af Gæster bort — kun en ganske lille Flok holdt ud til Mandag Formiddag.

M. T.

Foreningens Formand, Forstanderinde Frk. Margrete Pedersen, Hadsten Husholdningsskole, vil gerne med Aarskriftet sende Hilsen til Foreningens Medlemmer med Ønsket om Glædelig Jul og et godt Nytaar.

Lidt om Dr. Steen og hendes sidste Tid.

—o—

Frk. Tarp, der i de sidste Aar kom til at staa Dr. Steen meget nær, skrev i „Tidsskrift f. Husholdning.“

Søndag Aften den 22. September 1935 sov Caroline Steen ganske stille hen, gik ind til den Fred og Hvile, hun saa længe havde længtes efter og bedt om maatte forundes hende.

Caroline Steen fødtes den 19. December 1854 og var Datter af Professor Adolph Steen. Hendes Moder var født Arctander og af norsk Afstamning, og Dr. Steen følte sig stærkt knyttet til Norge, hvor hun fik sin egentlige Uddannelse, og hvor hun levede det meste af sin Ungdom.

Som ganske ung underviste Caroline Steen paa Schneekloths Skole i København. Efter Faderens Død rejste hun til Norge og tog der Studentereksamen i 1889 og medicinsk Embedseksamen i 1896.

En Tid var hun Assistent hos Professor Torup paa Universitetets fysiologiske Laboratorium, og dette blev af den største Betydning for hendes senere Liv og Virke. Hun var Professor Torup dybt taknemlig ikke alene for den Viden han gav hende, men ogsaa for den personlige Støtte, han ydede hende saavel i de mange Aar, hun læste, som senere.

En Aarrække virkede hun dels som praktiserende Læge og dels som Lærerinde ved Frk. Schönberg Erkens Lærerindeskole i Oslo.

Da hun i 1907 kom tilbage til Danmark for at docere Ernæringsfysiologi, Anatomi og Kemi paa Husholdningsseminariet Ankerhus i Sorø, var hendes Viden grundfæstet og omfattende. Hendes psykologiske og pædagogiske Evner var enestaaende, og mange er de, der i Beundring og Taknemlighed tænker tilbage paa de Timer, de oplevede sammen med Dr. Steen, og paa det hun gav dem i Skolestuen og i sit smukke Hjem. Foruden sin Lærergerning fik hun Tid til at udgive flere Lærebøger og til at holde Foredrag bl. a. paa Statens Lærerhøjskole.

I 1918 opgav hun af Helbredshensyn tildels sin Lærergerning, men indtil det sidste bevarede hun sin Interesse for Ernæringssspørgsmaalet og de mange andre brændende Spørgsmaal, der var fremme i Tiden — skrev ogsaa af og til om de Spørgsmaal, der optog hende. —

De sidste Aar blev svære, fordi Synet svigtede. Saa aandsfrisk og interesseret som Dr. Steen var, var det svært ikke selv at kunne læse, men som det kultiverede Menneske hun var, forstod hun at skaffe sig Viden om de mange Spørgsmaal, der interesserede hende, og hun forstod som faa at øse af sit Livs rige Skat af Minder, saa et Samvær med hende til det sidste blev en Oplevelse og Berigelse.

Vi har i Dr. Steen mistet en rigt begavet, særpræget og flittigt Menneske, en stærk Kvinde, der ikke alene paa sin geniale Maade skabte Faget Ernæringslære, men ogsaa paa anden Maade har ydet sin store Indsats for at højne vore Skoler og den Sag, de tjener.

Ære være hendes Minde!

Sorø Folketidende citerede ved hendes Død en Artikel „om Pligter“, som hun skrev til Aarsskriftet da hun blev 70 Aar og som hun sluttede saaledes:

„I vort daglige Arbejde har vi visse Pligter, der er fælles for alle. Jeg vil nævne dette: at forberede sig samvittighedsfuldt til sit Arbejde hver Dag. Stol aldrig paa eders Hukommelse, men opfrisk den hver Gang. Saa er der den Ting, at vi jo aldrig bliver fuldt uddannede. Vi gaar ud i Livet med den Pligt at gribe enhver Lejlighed til yderligere at dygtiggøre os. Lad mig tilføje, at en Maade til Dygtiggørelse er netop at blive paa Arbejdsstedet længst mulig. Det hindrer Rastløshed og giver Arbejdsro og Arbejdsfred.

Livet kan jo være svært, ja bør vist være svært for os alle. Kun i Pligttroskab under Guds Velsignelse lader det sig bære. Saa kan det være, at vi faar Naade til i det Kald, vi i al Ydmyghed har valgt, at blive en Velsignelse“.

Disse smukke, varmsføjte Ord er saa betegnede for Dr. Caroline Steen, at de nu ved hendes Død passende kan sættes som Mindeord over hende.

Og ligeledes ansførte Bladet Fru M. L.'s Ord:

„Vi har her paa Ankerhus ikke alene meget at takke Dr. Steen for i den Tid, hun kunde give Skolen sin Tid og Kræfter, for det store intensive og opdragende Arbejde, hun har gjort for de unge studerende paa Ankerhus, men næsten endnu mere for de sidste Aar, hvor hun fra sit Sygeleje har givet os saa mange gode Tanker, fulgt det daglige Arbejde paa Ankerhus i Smaat og Stort, altid med Interesse og Deltagelse, hvor hun har taget de vordende Lærerinder over til sig og givet dem Ballast, der baade psykologisk og pædagogisk sikkert vil faa sin store Betydning for dem“.

Ved Dr. Steens Død søgte man uwilkaarlig tilbage for at finde Bevis for at hun, mens hun levede, virkelig havde følt noget af den Taknemmelighed, der laa gemt i manges Sind, for det hun var, og for det hun gav. Og man glædede sig over, at den Sang, Peter Dam skrev til hende, da hun blev 60, blev til saa stor Opmuntring for hende, over det Margrete Pedersen skrev om hende, da hun blev 70, det Astrid Blicher Hansen skrev om hende, da hun blev 75 og det, Pastor Bjerre skrev til hende sidste Aar, til hendes 80 Aars Dag, og som glædede hende saa meget.

For hun følte sig sikkert ofte meget ensom de sidste Aar, kunde sige til Frk. Tarp, „jeg prøver paa intel at vente, intel at haabe, intel at frygte, all at give,“ og saaledes bad hun ofte Frk. Tarp læse Paulus 1. Brev til Korintherne, 13. Kapitel. Hun fik dog lykkeligvis sikkert en fredfuld og god Tid til sidst. Var gentagne Gange i de sidste Aar inde paa Sorø Sygehus, hvor hun syntes, hun kom lil Kræfter, men det saa en Tid ud til, at hun ogsaa der skulde slutte sin Tid. Men saa kom med Sommerferien en sød og forstaaende Sygeplejerske, Karen Villadsen, som med god Vilje og Evne sammen med hendes trofaste Hjælper Fru Nielsen gav hende hjemme i hendes yndige Bo den Pleje og Omsorg, hun trængte til, de sidste Uger hun levede. Som Regel laa hun stille hen, tilsyneladende uden Forbindelse med Omverden, saaledes i de Dage, der var Elevmøde paa Ankerhus; men saa kunde hun pludselig vaagne op og med van-

lig Interesse glæde sig ved at høre, hvad der var hændt paa Skolen og for hendes gamle Elever. Undertiden kunde hun være uklar og vanskelig at hjælpe, men bag efter bad hun sine Hjælpere om ikke at være vrede, hvis hun havde sagt noget stygt. Og hun var saa rørende sød og taknemlig for, hvad der blev givet hende, og hun forstod sikkert det, der de sidste Dage hun levede, hviskedes kærligt til hende. Der var i det hele taget en forunderlig Harmoni, Fred og Stemning over hendes gamle, smukke, kultiverede Hjem i „Skovhytten“, og den Søndag Aften, da hun stille sov hen, var den om muligt endnu mere fredfuld.

Sagsfører Langkjær havde faaet hendes „sidste Vilje“, som naturligvis blev respekteret. Derfor blev hun jordefæstet uden Tale og Sang, men hendes Jordefærd blev meget højtidelig i al sin Enkelthed. Hendes Broder, Fuldmægtig Steen takkede saa smukt ved hendes Baare, der stod i Hallen foran det norske Flag, og Professor Torup var med til at bære hende ud gennem hendes Stuer, Bibliothek og Have. Hendes Grav blev nede ved Skoven paa den nye Kirkegaard. Hun vilde heller ikke have Kranse, men der kom nu alligevel flere, deriblandt den skønneste Krans fra Norge. Ligeledes ønskede hun heller ingen Mindesten paa sin Grav, men paa Ankerhus er indhugget i en af Stenene i Mindelunden Dr. Steens Navn.

— For den sidste Tid, jeg fik dele med Dr. Steen, for Hjælp jeg vist kom til at yde hende, er jeg saa taknemlig — og derfor ogsaa saa taknemlig for den Hilsen, hun sendte mig, da hun blev 70 Aar, og som jeg synes, jeg maa have Lov til at anføre:

M. L.

Tak for de Aar, der svandt.

Tak for de Dage, der randt.

Tak for gode Arbejdskaar.

Tak for Hjælp i de lange Aar.

Tak for Sorg jeg maatte dele.

Tak for Saar De vilde hele.

Tak for Hjælp var altid rede.

Tak den kom, før jeg fik bede.

Tak, oh Tak for Kærlighed!

Velsignet Jul! For Dem Guds Fred!

Skovhytten, 19. December 1924.

Caroline Steen.

Folkeernæringen.

—o—

De sidste Aars stærke Røre om Ernæringsspørgsmaalet maa ses paa Baggrund af den rivende Udvikling, der er foregaaet med Hensyn til vort Kendskab til Mineralstofferne og Vitaminernes Betydning for Menneskets Ernæring, og de talrige Undersøgelser af Skolebørns og voksnes Sundhedstilstand, som har vist ret udbredte sygelige Tilstande, *kan* skyldes Fejl ved Ernæringen.

Paa dette Grundlag har man fra forskellig Side — stærkest gennem Dr. med. Frk. *Johanne Christiansens* Virksomhed — malet Fanden paa Væggen i Spørgsmaalet om vor Folkeernæring; man er end ikke veget tilbage for at betegne det danske Folks Ernæring og særlig Landbokosten som i stor Udstrækning ganske utilstrækkelig. At der samtidig har udviklet sig en bitter Strid mellem den „nye“ Ernæringsretnings Talsmænd og Dr. *Hindhede*, hvis Arbejde i Ernæringsspørgsmaalet i betydende Grad har præget Kosttendensen i — særlig — Landbokosten, er i Virkeligheden underordnet, selv om denne Strid, hvis stærkt personlige Præg man kun maa beklage, er blevet skubbet i Forgrunden til Skade for den rolige Overvejelse af Sagen.

Grundlaget for Kritiken af den danske Folkeernæring vilde have været betydelig bedre, dersom der, jævnsides med Undersøgelserne af Befolkningens Sundhedstilstand, som iøvrigt ikke paa langt nær er af en saadan Udstrækning, at de tillader en almen Bedømmelse, var udført omfattende Kostundersøgelser, der kunde give paalidelig Oplysning om Befolkningens Kost i Almindelighed. De gennem Husholdningsorganisationerne udførte Kostundersøgelser er utilstrækkelige, fordi de kun omfatter et Udsnit af den i Kostspørgsmaal mest interesserede Del af Landbefolkningen, selv om de yder et vigtigt Bidrag til Sagens Belysning alene derved, at de viser, at Faren for Mangel paa visse Mineralstoffer og Vitaminer virkelig er til Stede selv indenfor disse Kredse.

Der kan dog næppe være Tvivl om, at Kosten i mange

danske Hjem er saa fattig paa Mineralsalte og Vitaminer, at det er til Skade for Sundheden. De Stoffer, der særlig synes at være Fare for Mangel paa, er Mineralstofferne Jern og Kalk, i visse Egne tillige Jod, og Vitaminerne A, C og D, mindre hyppigt B Vitaminerne. Endvidere er Forholdet mellem Kalk og Fosfor i Kosten, der angives helst at skulle være som 1:1,5, sikkert ofte ugunstigt for den bedst mulige Udnyttelse af disse Stoffer.

En Ændring til det værre i vor Folkeernæring er utvivlsomt sket gennem Industrialiseringen af Fremstillingen af en Række Fødevarer. Smørindustrien, der økonomisk betyder saa uhyre meget for Landet, har — lige saa lidt som de fleste andre Industrier — taget noget væsentligt Hensyn til ernæringsmæssige Spørgsmaal. Man forlanger en vis Mindstemængde Fedt i Smør, men ikke nogen Mindstemængde Vitamin A. Da Smørrets Indhold af dette Stof i højeste Grad er afhængig af Fodringen, kunde der ved Anvendelse af Fodermidler som Ensilage, godt Hø og Gulerødder, eller blot ved en Overgang fra Fodring med Sukkerroer og Runkelroer til Fodring med Kaalroer opnaas en meget væsentlig Forbedring af Vintersmørrets Indhold af Vitamin A. Smørforbruget i Danmark er der derimod ikke stort at sige til; det ligger *ikke* væsentligt under Smørforbruget i andre Lande, f. Eks. England; at vi bruger en meget stor Mængde Margarine, er en Følge af vor Kostordning (Smørrebrødet). Derimod er det jo nok galt med *Fordelingen* af Forbruget; thi i et stort Antal fattige Hjem bliver der ikke Raad til at spise Smør. Det Spørgsmaal rejser sig da, om det af Hensyn til Folkeernæringens Tilstrækkelighed ikke vilde være rimeligt at sørge for *enten* en overkommelig Pris paa Smør til de daarligst stillede — ernæringsmæssigt betydeligt vigtigere end Oksekød — *eller* en Vitaminisering af Margarine, som jo er teknisk mulig, saafremt den vitaminiserede Margarine kunde sælges til en rimelig Pris. Man har her vistnok i alt for høj Grad ladet erhvervs-politiske Forhold være afgørende.

Hvad der er sagt om Smør-Margarine gælder ogsaa i

nogen Grad om Sød­mælk-Skummetmælk. Skummetmælken indeholder ganske vist Sød­mælkens Mineralstoffer; men mangler dens A og D Vitamin. Skummetmælken bruges naturligvis *kun* for at økonomisere; paa Landet skulde en saadan Økonomisering ikke være nødvendig, og er maaske endda en daarlig Økonomi; men i Byerne kunde der være Grund til at rette Bestræbelserne mod en Sænkning af den i Forhold til Smørprisen uforholdsmæssigt høje Mælkepris, hvad der vilde være den sikreste Vej til en Forøgelse af Sød­mælksforbruget.

For Kornprodukternes Vedkommende har den moderne Mølleindustri gennem den øgede Fremstilling af det mineralstof- og vitaminfattige sigtede Mel gjort afgjort ernæringsmæssig Skade. Det er maaske muligt ved en Agitation for Anvendelsen af Fuldkornsmel og andre Fuldkornsprodukter at føre Befolkningens Forbrug til en vis Grad over paa saadanne mineralstof- og vitaminrige Fødemidler. Men i Hovedsagen maa man vist erkende, at Udviklingen ikke lader sig føre tilbage, og derfor rette Bestræbelserne imod at undgaa yderligere Formindskelse i Forbruget af Fuldkornsprodukter, bl. a ved at opmuntre Industrien til Fremstilling af saadanne, og samtidig øge Forbruget af andre Fødemidler som Grøntsager og Kartofler, der i høj Grad kan tjene som en Erstatning for disse.

Ogsaa den overhaandtagende Anvendelse af henkogte og paa anden Maade konserverede Fødemidler, specielt i Byerne, kan der være Grund til at være opmærksom paa. Ganske vist gaar Fødemidlernes Vitaminindhold ikke i saa høj Grad tabt ved Konserveringen, som man tidligere har ment: men i Almindelighed vil Konserveringen dog have en skadelig Indflydelse paa Fødemidlernes Næringsværdi. Der eksisterer imidlertid Metoder, hvorved Vitamintabet i det væsentlige kan undgaaes, og saadanne Metoder maa saavel Industrien som Husmoderen opmuntres til at anvende. I det hele taget er det paa Tiden, at Industrien gaar over til at gøre en positiv Indsats i Spørgsmaalet om Folkeræringen; hidtil har den været væsentlig negativ.

Man maa heller ikke overse den store Betydning Befolkningens *Spisevaner* har for Folkeernæringen. Ganske særlig kan der her være Grund til at vende Opmærksomheden mod Kaffedrikkeriet. Ikke alene er Kaffen i sig selv ofte skadelig, i bedste Fald uskadelig; men Kaffedrikkeriet opmuntrer Forbruget af Fintbrød, Bagværk og Sukker, Fødemidler, som er fattige paa eller fri for Mineralstoffer og Vitaminer. Maar man dækker en betydelig Del af det samlede Madbehov ved Hjælp af disse Kaffemaaltider, forhindrer man samtidig en tilsvarende Anvendelse af mineralstof- og vitaminrige Fødemidler. Altsaa: Mælkedrikke og Frugtdrikke i Stedet for Kaffe; Bagværk af eller med Fuldkornsmel og gerne smurt med Smør maa være Løsenet. Dette gælder særlig Børnene. Den stadig mere almindelige Skik at drikke sort Kaffe er ogsaa gal; Fløden har dog en ikke ubetydelig ernæringsmæssig Værdi.

Ogsaa Anvendelsen af Grøntsager og Frugt trænger til Stimulering. Det er langt fra gaaet ind i Folkets Bevidsthed, at Grøntretter ikke alene er Mad, men ogsaa velsmagende Mad; samtidig bør der gøres noget for at bringe Prisen paa Grøntsager og Frugt i Byerne betydeligt ned, ligesom Hjemmefremstilling af disse Produkter bør opmuntres.

Skulde man som Afslutning paa disse Betragtninger give en positiv og direkte Anvisning paa en Forbedring af vor Folkeernæring maatte det blive følgende:

Den størst mulige Anvendelse af de naturlige, ikke industribehandlede eller saa lidt som muligt behandlede Fødemidler, i første Række Sødmælk, Grøntsager, Kartofler, Frugt, Fuldkornsprodukter og Æg, dernæst ogsaa en rimelig Anvendelse af Smør og Ost.

Den berømte engelske Forsker *Mellanby* angiver, at Tilførslen af Mineralstoffer og Vitaminer skulde sikres, naar man daglig til hver Person anvender: ca. $\frac{3}{4}$ l Mælk, friske Grøntsager 1—2 Gange daglig, 1—2 Æg eller Æggeblommer, frisk Frugt, Havfisk 2 Gange ugentlig, Lever 1 Gang ugentlig. *Mellanbys* Angivelse gælder svangre Kvinder, og indeholder derfor ogsaa 1—2 Theskefulde Levertran daglig.

Personlig vil jeg mene, at naar Kosten daglig indeholder 7—8 dcl. Mælk, hvoraf 4—5 dcl. Sødmeilk, ca. 200 g Fuldkornsprodukter (Grovbrød og Havregryn), ca. 200—300 g Kartofler, 100—150 g Grøntsager og 50—100 g Frugt; maaske tillige $\frac{1}{2}$ —1 Æg og 30 g Smør til hver Person daglig, samt Havfisk 1 Gang om Ugen, skulde man kunne dække Resten af Madbehovet efter Forgødtbefindende. Men der er vistnok ogsaa langt igen, før vi naar saa vidt i vor Folkeernæring.

Folmer Dam.

Sorø Husholdningsskole.

—o—

Ja, det var virkelig 40 Aar siden, 3. Maj 1895, at Eline Eriksen og jeg begyndte Sorø Husholdningsskole. Det var ikke netop vor Ide, men det blev vor Opgave. — Begge var vi ude paa Sorø Højskole, Fru Eriksen som Husholderske for Fru Bojsen Møller, der havde Højskolens Bospisning, jeg hos Højskoleforstander Bjerres som huslig Medhjælper og Vævelærerinde — da Spørgsmaalet om at give Kvinderne en Skolehusholdningsuddannelse kom frem igen, der var nemlig allerede i 1877 paa Lolland gjort Forsøg paa at oprette en Husholdningsskole, men det var ved et Møde i den nystiftede Forening af Dansk Kvindesamfund, hvor Eline Hansen talte at Fru Møller blev saa optaget af Tanken, at hun syntes, man maatte forsøge straks, men da Forstander Bjerre ikke syntes om at tage en saadan Afdeling i Forbindelse med Højskolen og det viste sig, at det var usikkert, om der kunde faas Understøttelse dertil som til andre Ungdomsskoler, opgav Fru Møller selv Tanken, men henstillede indtrængende til os at gøre Forsøget, og efter længere Tids Overvejelser og efter at jeg havde gjort mig bekendt med Skolekøkkenundervisning i Sverige og sat mig ind i forskellige Undervisningsformer, tog vi alligevel Opgaven op og lejede Lokaler i Sadelmager Corrells Ejendom inde i Sorø og indrettede os saa godt som muligt og fik virkelig, saa utrolig det end lyder, 25 Elever at begynde med — og naar vi klarede Skørene saa nogenlunde var det ikke alene vor praktiske Sans der hjalp os, men den gode Hjælp ogsaa til Foredrag og teoretiske Lektioner vi fik af Red. Martin, Forstander Bjerre og Landinspektør Stage, Dyrlæge Nielsen o. fl. Jeg havde som min Part af Arbejdet nærmest Administrationen; Regnskab og Vævning med Eleverne. Fru Eriksen naturligtvis Husholdningen.

Det vidunderligste var dog, at saa mange gode Hjem sendte os deres Døtre til Oplæring og saa mange prægtige unge Kvinder virkelig havde Mod og Lyst til at gaa med til en saa usædvanlig Undervisning. Men Pladsen og Lejligheden var selvfølgelig aldeles utilstrækkelig, men vi maatte være Fru Martin taknemlig for at hun laante os Hus, lod en stor Del af Eleverne bo i deres øverste Lejlighed, men skulde Skolen fortsættes, maatte der skaffes Plads, egnede Lokæler; det saa Redaktør Martin og Dyrlæge Nielsen og useviske og med utrættelig Energi arbejdede de to Mænd for at faa mange andre interesserede deri, baade fra By og Land, saa det lykkedes at skaffe saa mange Midler gennem Aktier paa 50 og 100 Kr., at der kunde bygges en tidssvarende Skole til 40 Elever, og til Trods for, at man i Begyndelsen havde været meget forskrækket for at faa saadan en Virksomhed i Sorø, hvilket bl. a. gav sig Udslag i, at Bevarterforeningen gennem Artikler og Protester i Sorø Avis udpenslede alle de Uheldigheder en saadan Virksomhed kunde føre med sig, men Resultatet blev, at Sorø Byraad velvilligt overlod Skolen en billig Byggegrund paa Holbergsvej og det første Spadestik blev taget den 22. Oktober 1896 og til Juleaften kunde Kranzen hejses og den nye smukke velindrettede Skole tages i Brug, kun 2 Aar efter den første svage Begyndelse. Den 7. Sept. blev den højtidelig indviet paa Dronningens 80 Aars Fødselsdag med Tale af Fru Charlotte Norrie, Julta Bojsen Møller, Forstander Bjerre og Herredsfuld­mægtig Schiøttz-Christensen fra Lemvig; de stedlige Blade betegnede Festen som vellykket. Huset var tegnet af Arkitekt F. C. C. Hansen og opført af Murer­mestrene Langkjær og Jensen og Tømrermestrene Sick og Chr. Hansen.

Elevernes Betaling var til at begynde med kun 30 Kr. om Maanden som paa Højskoler og det var selvfølgelig alt for lidt; derfor prøvede man paa at faa Indlægger gennem Udlevering af Mad og Bagværk og gennem et Pensionat, hvilket sidste just ikke blev en Fordel for Eleverne, da det blev Pensionærerne, der fik den gode Mad og alt for billigt. Vi fik heldigvis dette nedlagt og et Par Familie­køkkener oprettede i Stedet, hvor Eleverne skulde føre Hus for bestemte Husholdningspenge. Det var dog frivilligt at gaa i disse Køkkener af Hensyn til, at mange da som nu tror, det betyder Kniberi i Stedet for Økonomi at faa bestemte Husholdningspenge. Efterhaanden fik vi Undervisningen sat i System ogsaa med Kostberegning o. l., fik en Plan, som bruges væsentligt den Dag i Dag. — 14 Væve havde vi en Tid i Gang, men da den saakaldte Kunstvævning blev temmelig dyr for Eleverne og Madlavningen naturligt havde den største Interesse, nedlagde vi denne Undervisning ogsaa til Fordel for Køkkenundervisningen, men morsomt er det, at efter nogle og tredive Aars Forløb kommer Vævningen frem igen paa Husholdningsskolerne.

Selvom man ikke havde specielt uddannede Lærere, var vi dog saa heldige at faa mange dygtige Hjælpere, saaledes Fru Damgaard,

Laura West, Inger Christensen, Alvilda Jacobsen, Anna Bransager, Magda Vang nu gift med Peter Freuchen, Edele Høgsbro, Mathilde Thommesen, Rebekka la Cour.

Da den nye Bygning skulde rejses, vilde jeg gerne været udenfor Byen, men jeg bøjede mig for Fru Eriksen og fik jo saa senere, 1902, mit Ønske opfyldt, fik Ankerhus, og det som Følge af de vandrende Husholdningskursus jeg havde haft Lejlighed til at studere i England og som de sj. Landboforeninger førte videre gennem deres Husholdnings-Aftenskoler og hvortil jeg blev anmodet om at uddanne Læreri-
 nder, og da Bestyrelsen for Aktieselskabet mente, at jeg selv burde skaffe Midler til Veje til Udvidelsen for at kunne optage en saadan Læreri-
 nderuddannelse besluttede jeg mig til i Stedet for at flytte udenfor Byen og faa Jord til Have.

Vi havde forresten den Glæde, at der i 1898 i Finansudvalget blev foreslaaet, at det paatænkte Kursus til Uddannelse af Skolekøkkenlæreri-
 nder som nu findes paa Statens Lærerhøjskole, blev lagt til Sorø. Harald Holm motiverede det med, at vi havde vist, at vi forstod at holde Husholdningsskole og paa vore Betæneligheder hævdede I. C. Christensen, at naar man oprettede saadan et Kursus, ydede man ogsaa de Midler, der var nødvendige for at faa de kvalificerede Læreri-
 nderkræfter — og fandt desuden at Sorø Akademi med dets Samlinger ogsaa maatte kunde blive en Støtte.

Fra 1901 blev der ydet Skolen et Tilskud paa 2000 Kr. gennem Sorø Akademis Midler, vist ved Kultusminister Bjerres Støtte, og I. C. Christensen lod os forstaa, at saa vilde det være naturligt at give nogle Elever Fripladser, hvilket faldt ganske naturligt for os.

Da Læreri-
 nderuddannelsen paa Ankerhus efterhaanden fik fast Form, overdrog jeg 1906 Sorø Husholdningsskole, som jeg juridisk stod inde for, til Fru Eline Eriksen og efter hendes Død i 1916 overtog Frk. Elisabeth Vestergaard Skolen og har jo paa den smukkeste Maade ført Skolen videre.

Paa Billedbladet ses det første Hold Elever fra Sorø Husholdningsskole, Skolens Bygmester S. Langkjær, og Laura West og M. L. efter 40 Aars Forløb. Dr. Steen i det første Laboratorium paa Ankerhus, hvor der over Skabene staar det Ord, hun tog med sig fra Kristiania Universitetet „Alt har Gud ordnet efter Maal og Vægt“. Foruden ses det sidst dimitterede Hold Elever og ude ved Siden gl. Venner og Hjælpere, Astrid Nielsen, Fru Gram, Andersine Hansen, Olga Reppien — og ved Siden M. L. og Kontorchef H. C. Larsen kommende fra Kongen og M. L. og Fru Riis Hansen efter Audiensen.

Undervisningskøkken og Fælleslærerinde.

—0—

Giv Landsbyen sit Skolekøkken, giv Kvinderne et Undervisningskøkken, siger de forventningsfulde unge Kvinder, som Arkitekt Havning har ladet se op mod den af ham henrivende skilserede Landsby, hvor et rejst Hus med Krans og Flag i Toppen giver Muligheden — og som danner Indledning til det blaa Hefte, belittet „Undervisningskøkkenet“, som „Udvalget til Fremme af Undervisningskøkkeneres Oprettelse“ har udsendt med Oplysninger, Tegninger og Forslag vedrørende Indretning af Undervisningskøkkener.

Det burde være en naturlig Sag, om Mænd og Kvinder, der var interesserede i at støtte Hjem og Ungdom ydede deres Bidrag til ogsaa at faa rejst Undervisningskøkkener Landet over. — Det smukkeste Bevis paa saadan en Forstaaelse har Kirstine Galle fra Bogø, en af vore første Vandrelærere og Pionerer, givet os. Hun har nemlig skænket sin Ø og sit Sogn 10 Bordkøkkener — Inventar til et Undervisningskøkken.

Og saa har Sorø Amt paa den smukkeste Maade vist Interesse for at faa Undervisningen ind i godt og praktisk Spor. For det første har Skoleraadet gennem en Meddelelse til samtlige Sogneraad og Skolekommissioner i Amtet gjort opmærksom paa den nye Ordning, der med Hensyn til Antagelse af Fælleslærerinder i Husgerning er medtaget i den nye Lov om Tilskud til Ungdoms- og Aftenskoler — og opfordret de Kredse, der ønsker afholdt Husgerningsundervisning, at rette Henvendelse derom til Amtskontoret, for at der eventuelt kunde etableres et Samarbejde mellem flere Aftenskoler og antages en Fælleslærerinde.

Efter at Amtskontoret derefter har modtaget en Del Henvendelser, har Skoledirektionen antaget en Fælleslærerinde paa følgende Betingelser: Lærerinden modtager for Vinterhalvaaret 1500 Kr. for 400 Timers Undervisning, men skal, saafremt det kan forenes med hendes Arbejdsplan, uden Lønforhøjelse være villig til at undervise i indtil 500 Timer. Underviser hun ikke i de 400 Timer, vil Lønnen være afkorte med 3,90 Kr. pr. Time i det manglende Antal; og derved har man opnaaet en ideel Ordning for alle Parter.

Paa Billedbladet ses bl. a. Undervisningsminister Borgbjerg og Indenrigsminister Dahlgaard uden for Landsbyens Skolekøkken. „O-nej-da“ paa Taget, Harrekilde og Forst. Jørgensen ved Bierne — kort sagt Idyl paa Landet.

Ungdoms- og Aftenskolen.

—o—

Ifølge de Beretninger, der hidtil (16/12) er indkomne vedr. Husgerningsundervisningen i 1934—35, har der været undervist 11,599 Deltagere i 637 Hold af 239 Lærerinder.

Af disse 637 Hold er:

472	Hold	undervist	i	Skolekøkkener	(kun 11 % paa Landet).
33	"	"	i	Skolestuer,	
53	"	"	i	Forsamlingshuse,	
27	"	"	i	private Hjem,	
52	"	"	andre	Steder.	

Af de 11599 Deltagere var:

5064	mellem	14	og	18	Aar,
4362	"	18	"	25	"
2173	over			25	"

1902	var	Døtre	af	Arbejdere,
1095	"	"	"	Tjenestemænd,
2171	"	"	"	Haandværkere,
1159	"	"	"	Handlende,
2363	"	"	"	Landmænd,
2404	"	"	"	Andre,
505	ikke	opgivet.		

3165	var	hjemme,
4056	"	i tjenende Stilling,
2881	"	paa anden Maade selverhvervende,
1497	"	gifte

268 Kursus er afholdt af Kommuner.

187	"	"	"	af Husholdnings- og Husmoderf.,
35	"	"	"	af Landbo- og Husmandsforeninger,
38	"	"	"	af Aftenskoleforeninger,
109	"	"	"	af Private og Andre.

I Aaret	1930--31	har	der	været	187	Hold	med	3198	Delt.
"	1931--32	"	"	"	328	"	"	5781	"
"	1932--33	"	"	"	486	"	"	9145	"
"	1933--34	"	"	"	523	"	"	9648	"
"	1934--35	"	"	"	637	"	"	11599	"

Undervisningen fordeler sig paa de forskellige Amter saaledes:

Københavns Kommune		87	Hold	med	1617	Deltagere
Frederiksberg		28	"	"	551	"
Københavns Amt		45	"	"	795	"
Gl. Roskilde		8	"	"	160	"
Frederiksborg		25	"	"	385	"
Sorø		36	"	"	616	"
Holbæk		39	"	"	550	"
Præstø		24	"	"	600	"
Bornholms		8	"	"	270	"
Maribo		27	"	"	454	"
Odense		27	"	"	598	"
Svendborg		31	"	"	536	"
Assens		17	"	"	259	"
Aalborg		23	"	"	439	"
Hjørring		30	"	"	476	"
Viborg		8	"	"	153	"
Thisted		3	"	"	54	"
Randers		16	"	"	288	"
Aarhus		21	"	"	349	"
Skanderborg		16	"	"	396	"
Vejle		18	"	"	370	"
Ringkøbing		21	"	"	381	"
Ribe		37	"	"	629	"
Sønderjylland		42	"	"	673	"

Af de 239 Lærerinder, der underviste sidste Aar, var 160 exam. Husholdningslærerinder og 79 saakaldte Skolekøkkenlærerinder, d. v. s. Folkeskolelærerinder med en Skolekøkkenuddannelse. Af disse Lærerinder havde ca. 30 mindst 400 Undervisningstimer hver, altsaa saa mange Timer, at de vilde være kunnet blive Fælleslærerinder efter den nye Ordning.

Udgifterne for Stat og Amt til Husgerningsundervisningen bliver ca. 20 Kr. pr. Elev for et halvt Aars Kursus med Elevhold paa 15—20 unge Piger. Udgifterne til Madvarer ved Undervisningen beløber sig til ca. 10 Kr. pr. Elev — som maa dækkes af Eleverne selv, af deres Hjem eller af Kommunen.

Den reviderede Lov*

om Tilskud fra Staten og Skolefondene til Ungdoms- og Aftenskoler.

—o—

§ 1.

Stk. 1. En Ungdomsskole eller Aftenskole har Ret til fra Staten og vedkommende Skolefond at modtage Tilskud til Lærerløn efter de i denne Lov givne Regler, naar den opfylder følgende Betingelser:

1. Eleverne skal være ude over den undervisningspligtige Alder.

2. Undervisningen skal — eventuelt bortset fra et mindre Indskrivningsbeløb — være vederlagsfri.

3. Skolen, dens Undervisningsplan og dens Lærerkræfter skal efter forud indhentet Erklæring fra Skolekommissionen være godkendt for Landets Vedkommende af Skoledirektionen, for Købstædernes Vedkommende uden for de sønderjyske Landsdele af Undervisningsministeriet.

4. Et passende Lokale med Lys, Varme og Rengøring maa være stillet til Raadighed for Skolen.

Saadanne Lokaler er Kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille til Raadighed for mindst een Ungdomsskole eller Aftenskole i Kommunen, for saavidt den paagældende Skole er godkendt, og det godtgøres, at egnet Lokale ellers ikke kan faas paa rimelige Vilkaar.

5. Det maa godtgøres, at der af den paagældende Kommune eller af en stedlig Kreds er sikret Skolen et Tilskud af mindst 50 Øre for hver Undervisningstime.

6. Skolen skal være underkastet Tilsyn af vedkommende Skolekommission og for Skolerne paa Landet tillige af Skoledirektionen.

Skolekommissionen kan udøve Tilsynet gennem Skoledirektøren, Skoleinspektøren eller en Overlærer eller gennem en anden dertil skikket Person, som maatte være villig til at være tilsynsførende med en eller flere af Kommunens Ungdomsskoler eller Aftenskoler.

I de sønderjyske Landsdele har Skolekommissionerne og Skoledirektionen Tilsyn med alle saadanne Skoler.

Stk. 2. For Skoler af den her omhandlede Art i København udfører Københavns Skoledirektion baade de Skolekom-

* af 11. Maj 1935. Nr. 190

missionen og de Undervisningsministeriet efter Stk. 1 overdragne Hverv, ligesom Københavns Kommune overtager Skolefondens Pligt til at yde Tilskud.

Stk. 3. Det er en Forudsætning for Godkendelsen af en Skole, at den giver egentlig Undervisning, saaledes at der fra Elevernes Side gøres et virkeligt Arbejde, samt at Lærerne efter Skoledirektionens — for Købstadskolerne uden for de sønderjyske Landsdele Undervisningsministeriets — Skøn har de fornødne Forudsætninger for at undervise; i øvrigt fastsætter Undervisningsministeren de nærmere Regler for Timeplanen og dennes Godkendelse.

Stk. 4. Undervisningen maa foregaa inden for følgende Fagrække:

- a) Regning, Matematik, Bogholderi, Stenografi, Maskinskrivning, Landbrug, Havebrug, Skrivning og Tegning.
- b) Dansk, fremmede Sprog, Religion, Historie, Geografi, Naturkundskab, Sundhedslære, Samfundslære.
- c) Sløjd, Husflid, kvindelig Haandgerning og kvindelig Husgerning.

Til de under b) og c) opførte Fag skal der, jfr. dog sidste Punktum, være knyttet Øvelser i skriftlig Fremstilling og til de under c) opførte Fag tillige i Regning (Beregninger); det skal ved Undervisningens Slutning attesteres af Skolekommissionen, at dette Krav er opfyldt, og Skolekommissionen er i den Anledning berettiget til at forlange de stillede Opgaver og Elevernes Besvarelser stillet til Raadighed i det Omfang, det skønnes nødvendigt, samtidig med at Ansøgning om Tilskud fra Staten og Skolefonden forelægges den til Paategning.

Skoledirektionen — for Købstæderne uden for de sønderjyske Landsdele Undervisningsministeriet — kan godkende, at Undervisning i de under c) nævnte Fag gives uden saadanne skriftlige Øvelser; i saa Fald ned sættes Tilskuddet pr. Undervisningstime som i § 3, Stk. 1, angivet.

- d) Gymnastik og Sang kan indgaa i Undervisningen sammen med ethvert under a-c nævnt Fag, men med et Timetal, der for begge disse Fag ikke maa overstige $\frac{1}{3}$ af Holdets samlede Timetal.
- e) Foredrag og Oplæsning, hvortil der ikke er knyttet særligt Arbejde fra Elevernes Side, kan kun indgaa i Undervisningen med højst $\frac{1}{4}$ af samtlige Timer paa Holdet, bortset fra Timer i Sang og Gymnastik.

§ 2.

Stk. 1. For at de i § 1 nævnte Skoler skal kunne opnaa Tilskud efter nærværende Lov, kræves yderligere:

- a) at hvert af de Hold, i hvilke Skolens Elever har været delt, har været besøgt af mindst 10 Elever pr. Time i Gennemsnit; dog kan Skoledirektionen, hvor særlige Forhold paa vedkommende Egn gør det paakrævet, godkende et Hold med 8 Elever;
- b) at Undervisningen, hvis den har omfattet flere Fag, har strakt sig over mindst 40 Timer og, hvis den kun har omfattet eet Fag, har strakt sig over mindst 20 Timer;
- c) at Skolen har ført Dagbog over Skoledagene og de enkelte Elevers Deltagelse i eller Udeblivelse fra Undervisningen.

Stk. 2. Den godkendende Myndighed skal være berettiget til ved sin Godkendelse af Undervisningsplanen at fastsætte et Størstetal af Deltagere paa Skolens Hold og et Størstetal for det Timetal paa Holdene, i Forhold til hvilket der kan gives Tilskud.

§ 3.

Stk. 1. Det i § 1, Stk. 1, nævnte Tilskud fra Staten og vedkommende Skolefond udgør 1 Kr. 95 Øre for hver Klokke-time, som Undervisningen paa Holdet har omfattet; hvis Undervisningstimen varer mindst 50 Minutter, gælder den for en fuld Klokke-time, saafremt den efterfølges af 10 Friminutter.

Gives der Undervisning i de i § 1, Stk. 4, under c) nævnte Fag, uden at der til denne Undervisning er knyttet skriftlige Øvelser, nedsættes Tilskudet til 1 Kr. 50 Øre pr. Klokke-time.

For Undervisning i kvindelig Husgerning af Lærerinder, der ikke kan falde ind under de i Stk. 2 nævnte Regler om tilrejsende Lærere, regnes hver Time som 1½ Klokke-time, dog at en Lærerinde ikke kan faa højere Betaling for hvert Hold og Dag end for 5 Klokketimer a 1 Kr. 95 Øre.

Stk. 2. Naar der indrettes Undervisning med tilrejsende Lærere, kan det i Stk. 1 omhandlede Tilskud af 1 Kr. 95 Øre pr. Time, hvis der kan paavises ganske særlige Grunde derfor, forhøjes indtil det dobbelte, naar Ordningen er godkendt af Skoledirektionen — for Købstædernes Vedkommende uden for de sønderjyske Landsdele af Undervis-

ningsministeriet; ved tilrejsende Lærere forstaas saadanne, der har fast Bopæl i en anden Kommune, og som enten maa tage midlertidigt Ophold paa det Sted, hvor Skolen holdes, eller for hver Dag, Undervisningen skal gives, maa rejse over 8 km til Skolen. Naar der er truffet en af Skoledirektionen, for Købstædernes Vedkommende uden for de sønderjyske Landsdele af Undervisningsministeriet, godkendt Ordning med Hensyn til Undervisning i kvindelig Husgerning, hvorved der er ansat en fælles Lærerinde for flere Skoler med et saadant Timetal, at Arbejdet kan siges at være den paagældende Lærerindes Hovederhverv, kan Skoleraadet (Københavns Magistrat), for Købstadskolernes Vedkommende uden for de sønderjyske Landsdele Undervisningsministeriet, godkende, at der udbetales hende et fast maanedligt Honorar, der dog ikke maa overstige Timebetalingen for det hende overdragne Timetal beregnet paa den angivne Maade.

Stk. 3. Medfører Etableringen af en Skole en større samlet Udgift til Undervisningsmateriel til Sløjd og Husgerning, kan der efter Ansøgning i hvert enkelt Tilfælde hertil gives et Tilskud af Statskassen paa 60 pCt. af Udgiften. Tilskuddet udbetales direkte af Statskassen med $\frac{1}{10}$ aarligt i Løbet af de første 10 Aar, den paagældende Skole er i Virksomhed.

Stk. 4. De i Stk. 1 og 2 omhandlede Tilskud udbetales gennem Skoleraadet (Københavns Kommune); af Udgiften refunderer Statskassen to Trediedele.

Huslige Kvinders Forbund.

—o—

Sidste Vinter mødtes en Kreds af Kvinder paa Fru Dommer Friberts Initiativ for at drøfte hvad der kunde gøres for at støtte det huslige Arbejde og Hjemmene og løse det saa brændende Medhjælperspørgsmaal — og efter at der havde været afholdt et Par bevægede Møder og Spørgsmaalet livligt var debatteret i Pressen vedtog man at stifte huslige Kvinders Forbund, og som Bestyrelse blev valgt Fru Sagfører Langkjær, Fru Lærer Guld, Frk. Elisabeth Vestergaard, Fru Magdalene Lauridsen med Fru Edith Fribert som Formand — og følgende Program vedtoges det at udsende:

Huslige Kvinders Forbund har til Formaal at søge at skabe gode Kaar for de huslige Medarbejdere og være med til at bane Vej for en rationel praktisk Uddannelse. Dette søges naaet gennem

1. *Ordnet Fritid for huslige Medhjælpere.*
2. *Praktisk Oplæring af unge Piger i 14—17 Aars Alderen.*

Ordnet Fritid

under ordinære Forhold (under ekstraordinære Forhold efter fælles Aftale).

Hviletid: 1—2 Timer, helst om Eftermiddagen, som Arbejdet og Forholdene bedst passer.

Fritid for de ældre og øvede Medhjælpere:

- 1 Ugentlig Aften og Eftermiddag m. Aften eller 2 extra Aftener.
- 1 Søndag Eftermiddag og 1 Dag om Maanedn.

Fritid for de ganske unge Piger (Lærlinge):

- $\frac{1}{2}$ Dag ugentlig til Undervisning.
- 1 Eftermiddag og 1 Aften.
- 1 Søndag Eftermiddag og en Søndag om Maanedn (eventl. fra Lørdag Aften).
- (Eventuel vejledende Hjælp til Reparation af eget Tøj, saavel som til andet Haandarbejde).

Forslag til den praktiske Oplæring.

1ste Aar bør Lærlingen *hjælpe til* med alle de Arbejder, der forefalder i et Hjem.

2det Aar maa Lærlingen ogsaa deltage i Madlavning o. l.

3die Aar desuden oplæres i Vask, Tøjbehandling og finere Stuepiger-
gerning.

Vejledning gives af Husmoderen eller en af hendes øvede Medhjælpere.

Læretiden foreslaas givet dels i Landbohjem, dels i større og mindre Hjem i Byerne, eventl. i flere Hjem efter hinanden.

Paa Landet bør Lærlingene have Lov til at være med til at passe Have og Fjerkræ.

I Læretiden bør der gives de unge Piger Lejlighed til at deltage i Undervisning i Husgerning paa en stedlig Ungdomsskole $\frac{1}{2}$ Dag ugentlig eller ogsaa bør Læretiden afsluttes med et 5 Mdr. Kursus paa en Husholdningsskole.

NB. Til Støtte for Formaalet foreslaa man at tilrettelægge Instruktionsmøder eller Studiekredse om husøkonomiske Spørgsmaal for Husmødre og at støtte Fritidshjem for unge Kvinder.

Enhver, som kan give den ordnede Fritid kan optages som Medlem. Indmeldelse med Aarsbidrag paa 1 Kr. sendes til Fru Edith Friberg, Sorø.

Æbleblomsten.

—o—

Et Eventyr af Sigurd Strangen tilegnet Æblet „Marie Grejsen“ fundet i Marie Grejsens Have i Ørsted, opelsket af Gartner Hans Gram og ført frem til Udstillingen i Forum af Gartner Tønner Jørgensen.

En Dugdraabe faldt i en Æbleblomsts hvide Kalk. Den laa og trillede frem og tilbage mellem gule Støvdragere, saa forunderlig klar og ren, en Perle, der genspejlede de fine Glimt af svindende Stjernelys.

En ung Mand og en ung Pige kom gaaende ned ad Havegangen; det var Præstens Datter og hendes Ven. „Se!“ raabte den unge Pige, „der ligger en Dugdraabe midt i Æbleblomstens Støvfang. Hvor er den smuk! — Jeg vil plukke Blomsten til dig.“

„Nej, det maa du ikke“, sagde den unge Mand, „men lad os mærke den. Naar jeg kommer igen til Sommer, er den maaske blevet et dejligt, gult Høstæble, maaske en helt ny Sort — en ny Frugt.“

Den unge Pige lo, og saa bandt hun et rødt Silkebaand om Æbleblomstens Stilk.

Da det unge Par var gaaet, kom en stor Humlebi summende gennem Luften. Den havde Farve som sort Fløj, og bagtil var den zinnoberrød; dens Vinger var som Perlemor; den havde store skinnende Øjne, og dens Ben var gule af Blomsterstøv. Den fløj lige hen og satte sig i Æbleblomstens Kalk. Dugdraaben blev til en lille Smule vaadt, som ingen kunde se, og Æbleblomsten kom til at dirre, saa at hvert af dens Kronblade højede sig helt tilbage. Humlebien summede og summede: Sur-sur — Søde lille Blomst — sur-sur Sukkersaft og saa-saa-saa — saa hare stille, lille Ven — sur-sur — se saa!“ og væk var den, men Æbleblomsten hviskede: „Jeg finder mig i det for Frugtens Skyld, men hvor er Humlebier lodne og brutale!“ Men saa, lige med eet, gik Æbleblomsten fra Hvisken op i det høje C og sagde: „Aa!“ En grøn Larve kom krybende hen ad dens Stilk, en af disse Maalere, -- der hvis man saa den gennem et Forstørrelsesglas — godt kunde ligne en Brilleslange. Langsom og krybende i sine Bevægelser, og alligevel som om den hele Tiden var paa Spring til at bide sig fast i Æbleblomstens Bæger og æde sig ind til den inderste Kim. Naar man nu bærer en Kraft i sig og tror paa, at ens Liv skal sætte Frugt, er det svært at sidde stille uden at gøre Modstand, naar andre vil ødelægge en. Man sidder fast til en Stilk, bundet til et Træ, og der skal man udvikle sig. Saa kunde man jo undertiden ønske, at man kunde flyve, flygte fra Modstanderen, flagre ud i det Blaa, for at finde Bund og Føling med alt det, der bor i en selv, — et helt andet Sted.

„Aa!“ nu skreg Æbleblomsten. „Jeg skal blive et stort, gult Høst-æble!“ Maalerlarven havde rejst sig og stod og fimrede, saa at man kunde se alle dens Ben; de lignede smaa Sugerødder paa en Snylter. Den var farveløs som en Maddike under Bugen, og den svajede frem og tilbage, saa underlig blød og flydende.

„Aa!“ Noget let og muntert smuttede ind mellem Grenvævet, en lille pyntelig Stillids med Top. „Kvi-vi — hi-hi-tevit,“ sang den og slugte Larven i een Bid. „Hvor heldigt, at man har Øjne! Godmorgen Frøken Æbleblomst! Dejligt Vejr — Solskin og mange Bier der sværmer. Jeg har fem Unger hjemme! meget sultne, meget søde, meget smaa!“

Æbleblomsten nikkede: „Jeg ved ikke noget værre!“

„End — kvittevitte — hvilket?“

„Larver!“

„Jo, Menneskehænder,“ lo Stillidsen og slog en Trille: „Kvittevitte — Menneskehænder. Der var engang et Pigebarn, som — da jeg laa i Rede og kun havde dudilidydili — Dun — tog mig i sin Haand, spilede mit Næp op og proppede et syrligt Bolche ned i min Hals. Min Mor var saa rasende, at hun kunde have pikket begge Pigens Øjne ud, men hun gjorde det ikke for vi Sangfugle er nu engang saa gydili — gydili — gyseligt sentimentale, naar det gælder Børn af alle Slags.“

Stillidsen sad et Øjeblik og pudsede sine Fjer, saa fløj den, og i det samme begyndte Kirkeklokkerne at ringe; „Bim-bam-bum!“ Æbleblomsten kunde fra sin Gren i Yderkanten af Frugthaven se Folk strømme til Kirke. Voksne og Børn kom gaaende langsomt op ad Kirkestien: gamle Koner, som paa Afstand lignede opslaaede Paraplyer i Modvind; tunge og trætte gamle Koner i sorte Klæ'r. „Bim-bam-bum!“ og saa var det Pinsedag.

„I al sin Glans nu straal Solen“, sang de inde i Kirken, og da Gudstjenesten var forbi, kom det unge Par atter ud i Haven. De havde givet hinanden Løfter for Livet, mens Pinesolen dansede: „Leve sammen alle Dage,“ sagde den unge Mand og saa den unge Pige ind i Øjnene. „Æbleblomst,“ lo han, „vi er den nye Tid, de mange Muligheder, Fremtiden! Livet er dejligt, og Kærlighed forædler!“

Mere hørte Æbleblomsten ikke, for det unge Par forsvand ind i Nøddealleen, og Stemmerne døde bort. Der blev saa stille, men lidt efter sagde et gammelt Pæretræ, en Grev Moltke med Skurv og Skimmel: „Jeg ved, hvad De tænker, kære Frøken Æbleblomst, men for alt i Verden! Lad Dem ikke besnære af Menneskeord. Forædling finder Sted gennem flere Led. Tidsaanden taler om nye Tider, men Demokratiet huer mig ikke. Man lægger for megen Vægt paa haard Hud og Holdbarhed. — Vi Møtke — —“

Længere kom Træet ikke. Det blev afbrudt af en Stemme, der med stærk Accent sagde: „Dear me! Jeg kommer fra U. S. A. You

see! Cox Orange! Søsteræble til Pomona, højeste Pris! Aroma! Pikant — populær. Min gode Grev Moltke, vildled ikke det unge Barn. Ære være Adelen, men vi Amerikaner er den nye Tid; og hvad Æbleblomsten angaar, er dens Skæbne beseglet; den er bestøvet af Humleblen, og Støvet var mit. Lad os vente med at diskutere *Resultatet*, til Frugten er moden.“

Det var i Maj, og Dagene skiftede med Vind og Vejr. Sommeren gik sin Gang. Juni, Juli, August! Der, hvor Æbleblomsten havde sidet iblandt grønne Blade, sad en Frugt, som voksede sig til Farve og Fylde ind i September. I Oktober Maaned blev Frugten plukket ned.

„Vi Moltker,“ sagde Pæretæret. „Og vi fra U. S. A.,“ lo Amerikaneren, „gaar i samme Kælder og samme Eballage ifølge Reglerne for Opbevaring af Frugt. — Nu gælder det om at holde sig, Herr Greve.“

I November Maaned stod Træerne i Haven med nøgne Grene, Bierne sad i Kube, og Stillidsen var fløjet mod Syd. Men inde i Præstegaardens Stuer var der Fest og Glæde, thi Præstens unge Datter stod Brud, mens de første Snefnug faldt som et hvidt Tæppe over Løv og visne Straa.

„Nogle Timer en Vaardag, naar Bierne summer blandt blomstrende Æbletræer, kan blivende bestemmende for et langt Liv,“ sagde Præsten i sin Tale til det unge Par, og der blev lykønsket og raabt: „Brud og Brudgom længe leve!“

Paa et Bord med hvid Dug og syv Lys i en Sølvkandelaber laa blandt Gaverne et stort skinnende, gult og rødt Æble, der duftede af Sommer og Sol.

„Æbleblomsten med det lille, røde Silkebaand,“ sagde den unge Brud, og da alle Gæsterne var gaaet, tog Brudgommen Æblet i sin Haand og skar det i to lige store Dele. „Som det sig hør og bør for Ægtefolk,“ lo han „Frugten er til for nydes. Vi deler, Kære!“

Saa er Historien forbi. Nej, ikke helt, thi hvert Aar blomstrer Frugttræerne over det ganske Land, og inde paa „Forum“ i den store By er der hvert Efteraar en Udstilling af dansk Frugt. Og det er igen en ny Historie, thi Frugten af Træet i Præstegaardshaven formeredes til Land og By, blev en ny Standartype med Diplom og Certifikat for Smag og Holdbarhed og „egnet til Eksport“. Den blev en Udførselsvare, som konkurrerede med andre Lande, et Verdensprodukt i Form af frisk Frugt — konserveret — og som Æblemest.

Store Emballage; Daase- og Etikettefabrikker blev bygget til dens Ære, — og et Glaspusteri. Jernbaner og Lastautomobiler gik ud over Landet med Reklameskilte for og bag — ja, store Oceanbaade sejlede med dens Ry ud over Verdenshavene. —

Se, det er vel nok et Eventyr om en Værdi, og det begyndte altsammen med en hvid Æbleblomst, som blev bestøvet af en Humlebi.

Statens Husholdningsraad.

—o—

Saa naaede de huslige Kvinder dertil, at Rigsdagen i April 1935 vedtog at oprette et Husholdningsraad.

Loven derom siger bl. a.:

§ 1.

Stk. 1. Der oprettes et „Statens Husholdningsraad“ under Indenrigsministeriet.

Stk. 2. Raadet bestaar af indtil 9 Medlemmer, der beskikkes af Indenrigsministeren, og blandt hvilke Indenrigsministeren udnævner en Formand.

Stk. 3. 5 af Raadets Medlemmer udnævnes efter Indstilling fra henholdsvis Arbejdernes Oplysningsforbund, De samvirkende danske Husholdningsforeninger, De samvirkende danske Husmandsforeninger, Husmoderforeningerne og De samvirkende danske Landboforeninger. Endvidere skal Sundhedsstyrelsen være repræsenteret i Raadet ved et Medlem.

Stk. 4. Saafremt een eller flere af de nævnte Organisationer ophører at bestaa, eller der opstaar andre tilsvarende Organisationer ved Siden af dem, bestemmer Indenrigsministeren, om andre Organisationer og i bekræftende Fald hvilke der skal gøre Indstilling om Medlemmer af Raadet.

Stk. 5. Til Raadet knyttes et Sekretariat, hvis Leder, der skal have husholdningsteknisk Uddannelse, udnævnes af Indenrigsministeren efter Indstilling af Raadet.

§ 2.

Stk. 1. Raadet træder i Samarbejde med saadanne Institutioner og Organisationer, som arbejder med Emner, der har Interesse for Husholdningens ernæringsmæssige, hygiejniske, tekniske og økonomiske Side, og foranlediger Undersøgelser udført enten i Samarbejde med de paagældende Institutioner og Organisationer eller i eget Laboratorium, hvis et saadant oprettes. Raadet kan endvidere, naar dette skønnes hensigtsmæssigt, lade Undersøgelser foretage paa andre Laboratorier efter eget Valg.

Stk. 2. Raadet maa ikke foretage saadanne Undersøgelser, som allerede iværksættes i Henhold til gældende Love eller administrative Bestemmelser.

§ 3.

Stk. 1. Raadet offentliggør de ved Samarbejde med Institutioner og Organisationer vundne Resultater efter nærmere

Aftale med disse samt Resultaterne af det af Raadet selv iværksatte Arbejde.

Stk. 2. Forinden saadan Offentliggørelse skal Raadet i hvert enkelt Tilfælde give Fremstilleren af den undersøgte Vare, eller for udenlandske Vares Vedkommende Importøren. Meddelelse om Undersøgelsens Resultat. Saafremt det drejer sig om en industriel Frembringelse, kan Fremstilleren forlange, at Raadet inden Offentliggørelsen indhenter en Erklæring fra Industriraadet eller Fællesrepræsentationen for dansk Haandværk og Industri. Saafremt det drejer sig om en indført Vare, kan Importøren forlange, at Raadet inden Offentliggørelsen indhenter en Erklæring fra Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation.

Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter efter Indstilling fra Raadet nærmere Bestemmelse om, paa hvilken Maade Resultaterne af de af Raadet iværksatte Undersøgelser kan anvendes i Reklameøjemed.

Stk. 4. Raadet kan af Handelsministeren henregnes til de Institutioner, der i Medfør af § 15 i Lov Nr. 98 af 29. Marts 1924 om Bestemmelser mod uretmæssig Konkurrence og Varebetegnelse er bemyndiget til at begære Forfølgning for Overtrædelse af Lovens § 1.

§ 4.

Stk. 1. Indenrigsministeren fastsætter efter Indstilling fra Raadet de nærmere Bestemmelser om dettes Virksomhed, herunder om dets Samarbejde med bestaaende Institutioner, saavel Statens som private.

Stk. 2. Raadet afgiver til Indenrigsministeren en aarlig Beretning om dets Virksomhed.

§ 5.

De til Raadets Undersøgelser og øvrige Virksomhed fornødne Beløb, der ikke maa overstige 20,000 Kr. aarlig, bevilges paa Finansloven.

§ 6.

Denne Lov, der træder i Kraft 1. Oktober 1935, er gældende i 3 Aar fra nævnte Dato.

Betalt Mad smager bedst

— giver sikkert ogsaa den sundeste Næring.

M. L.

Den 7. December 1935 udnævntes Medlemmerne til Raadet som blev: Fru Ellen Villemoes Andersen fra de samv. danske Husholdningsforeninger, Fru Ingeborg Richter fra de danske Husmoderforeninger, Fru Rebekka la Cour Madsen fra de samv. danske Landboforeninger, Fru Dagmar Nielsen fra de samv. Husmandsforeninger. Hr. Folketingsmand Chr. Christiansen fra Arbejdernes Oplysningsforbund og af Ministeren udnævntes Hr. Professor Fridericia fra Sundhedsstyrelsen, Hr. Dr. techn. Th. Madsen, Teknologisk Institut, Hr. Seminarielærer Folmer Dam, Ankerhus og Fru Karen Braae som Formand.

Det er vist ikke for meget sagt, at sjældent er en Begenighed imødset med større Spænding og Interesse fra interesserede danske Husmødres Side end Nedsættelsen af dette Raad — og det er ikke Smaating, man venter sig af det. Foreløbig gælder Loven kun i 3 Aar, men det er jo nu det store Ønske, at Raadet vil komme til at virke paa en saadan Maade for sundhedsmæssig Ernæring, for Husholdningsøkonomi og derigennem for Samfundsøkonomien og for husholdningstekniske Spørgsmaal, at de, som maaske endnu ser med nogen Skepsis og Modstand paa det, vil komme til at se dets absolute samfundsmæssige Betydning, saa man fra alle Lejre vil faa Grund til at ønske det en betydelig længere Levetid.

Der er mange, der er Grund til at sige Tak for, at det er lykkedes at føre denne Lov igennem. Først og fremmest bør der lyde en Tak til Indenrigsministeren, for det første, fordi han, som ogsaa hans andet Steds her i Aarsskriftet omtalte Tale ved Husmoderstævnet paa Ankerhus, saa tydeligt viser, at han er en Mand med sjælden Førstaelse af Husmoderens Arbejde i Hjemmene, og dernæst, at han som Indenrigsminister har givet denne Opfattelse et saa storlaaet Udtryk som ved at forelægge en Lov som denne. Det er netop saa rigtigt, som det ogsaa blev sagt ved Fremlæggelsen af Loven, at man tidligere har sat alt ind for Produktionen og for den glemte lige saa store Betydning, Administrationen har, og i Flertallet af danske Hjem har Administrationen i vore Dage sikkert større Betydning end Produktionen.

Johanne Wille Jørgensen.

De, der gik bort

—0—

Hvor har Klokkerne i Aar for sidste Gang ringet over mange af de, der stod os nær. Først i det nye Aar mistede vi vor gode, trofaste Medhjælper Johs. Israelsen; han var hjemme fra Jylland, det var maaske derfor vi syntes, han stod os særlig nær. Og hans prægtige Datter Kathrine, min Mands gamle Elev, bukkede ogsaa under for sin alvorlige Sygdom til stor Sorg for Mor, Mand og Børn. — Og saa har Fru Severin Petersen igen maattet sige Farvel til en af sine prægtige Børn, Viggo Folker — som Trøst søger man at finde noget vidunderligt i, at hun som Moder skal faa Lov til at gemme saa mange af sine Børn.

Vor ældste kære Broder, Peder — som Striden har stridt — som Døden har lidt — gik ind til den evige Hvile — han, som var sine Forældres og Søskenes Glæde, den gode Mand for sit Hjem, den redelige og trofaste Medhjælper paa Alfa, i den Virksomhed, hvor han i 37 Aar fik sin Livsgerning.

„Guds-Fingrene grande
slog Kors for din Pande,
Guds enbaarnes Røst
slog Kors for dit Bryst,
thi skal ingen Djævel dig skade;
nu kan i din Daab
med Salighedshaab
din Sjæl og dit Hjerte sig bade.“

Ellen Sejerø har maattet lukke sin søde Mors Øjne, Moster Hanne, som hun i Slægten blev kaldt, hende, som vi alle holdt saa meget af, fin og moderlig som hun var. Men lungest blev det sikkert alligevel, da hendes Svoger, Ingrid's prægtige Far, lidligere Folketingsmand Olav Olsen, pludselig døde. Denne dygtige, initiativrige og sundt tænkende Mand, der betød saa meget for sine nærmeste, for sine Børn, for Hjem, Slægt og Venner, og som man var saa tryk ved at have som Rigsdagsmand, som Hjem og Samsund havde saa haardt Brug for.

Fra den gamle Hjemegn bragte Avisen os ogsaa Bud om, at den fra Ungdomstiden kendte stoute Jørgen P. Skorstensgaard var død over 90 Aar gammel. Og Dagmar og Marie Bagge havde den Sorg at miste deres ranke og slægtsprægede Mor, der med sine 85 Aar livsstærk kunde samle sine Børn og Venner i Slagelse Kloster, hvor hun boede sine sidste Aar, og Sorøegnens tidligere Folketingsmand Poul Christensen gik bort; som Landbrugsminister finder vi ham sammen med Lars Dinesen paa Billedet af Deltagerne i vort store Husholdningsmøde.

Vemodigt var det at høre, at Adjunkt C. A. Nielsen var død, han som havde præget Livet i Sorø paa sin festlige Maade, ligeledes at erfare, at Frk. Bøgelund, som i sin Tid var Akademiets Sygeplejerske, ogsaa var gaaet bort, hende, som i sin Tid af gl. Rektor Hoff med spøgende Ord konstitueredes som Rektor, da det første nordiske Husholdningsmøde 1909 afholdtes paa Sorø Akademi, for at Splitflaget kunde hejses af Kvinde for Kvinder.

Med oprigtig Sorg modtoges Budskabet om Fotograf Jørgensens Død, denne redelige, fine Mand, som med sin Musik, med sin Violin har glædet saa mange, men Sorø By har ogsaa mistet Dommer Baller og Akademigartner Lønøw, Afholdssagen en af sine unge Støtter, Forfatteren Johs. Kirk, og Ilea Høgsbro Stenvang, maatte tage Afsked med sin Mor. — Inger Dam Mikkelsen har atter ind mod Juletiden maattet friste den store Sorg at miste en af sine Kære, sin prægtige Broder Aage. — Og paa Bornholm maatte Lærer Arvidsen miste sin Hustru, og Sofie Herold sin prægtige Mand, vor gode Ven Th. Pedersen, som saa tappert stred Lidelsens strenge Tid.

Hvor er — foruden Fru Gram, Dr. Steen, Karen Jeppe — ogsaa mange andre særprægede Kvinder gaaet bort. Fru Oberstinde Muus, hvis Venskab vi fik i hendes sidste Aar, som var saa festlig at have med til Husmoderstævne, der som „Fru Constantin“ har givet Kvinderne den maaske mest pædagogiske Kogebog — og Fru Kammerherreinde Oxholm, som i sin Tid saa stærkt gik ind for, at vi gennem vort

daværende „Husholdningsblad“ skulde forberede Kvinderne til at være med i det offentlige Liv, i hvis skønne Hjem paa Rosenfeldt jeg i Aftenskolens første Dage, i Begyndelsen af Aarhundredet havde saa mange interessante Timer, — og Fru Ole Hansen, som har ladet sin Mands 70 Aars Palme pryde Landstingets Forhal, og som betød saa meget for Mand og Slægt — og nu ind under Jul Theodora Lang, den rigtbegavede og kloge Kvinde, som gav Kvinder og Silkeborg en Skole — Ære være deres Minde.

Magdalene Lauridsen.

Aarets Smaafornejelser.

—o—

For os, der skriver med Petit, har Aaret 1935 virkelig ogsaa været storartet. Den første store Fornøjelse fik vi, da Frk. Tarp blev 50 Aar den 15. Januar, ja, ikke saadan at forstaa, at det var denne Kendsgerning, der var saa morsom. men den Festivitas, vi kom med i, den varede næsten hele Døgnet rundt, for Lærerindeeleverne sang skiftevis Dagen lang, begyndte allerede med hjemmelavede Vise at synge til Ære for Frk. Tarp 50 Minutter før Dagens første Time, Kl. 1, fortsatte ved Morgenbordet, hvor 50 Lys lyste, ogsaa til Glæde for hendes Broder og Svigerinde, som kom og overraskede hende, hele Dagen gik med Deputationer og Visitter, Frk. Pedersen kom helt ovre fra Hadsten som gl. Kammerat og Foreningsformand og takkede med Dr. Hindhede: „Vejen til fuldkommen Sundhed“. Frk. Vestergaard kom med anerkendende Ord, Skolekøkkenets blaa Piger mødte med Blomster, Skolens Lærerpersonele med et Stuenr, Fru L. med en syvarmet Lysesstage, Købmand Hjorth med Chokolade og filmede os alle, Hr. Langkjer og Frk. Hyldgaard iberegnet — og fra en Mellemmad paa Gl. Ankerhus blev Frk. Tarp hentet af 30 Fakkellærere til Chokolade; det var pragtfuldt i det skønne Snevejr. Vi begyndte med „Iyden han er stærk og sejj“ —, med Folmer Dams Rimkrønike om Frk. Tarps Liv og Levned, troværdig illustreret fra Skoletid til Lærerinde-tid og saa kom „tre raske Prinser“ med alle mulige morsomme Tableauer i Følge, saa Kl. blev 12, inden denne bevægede Dag sluttede.

Og saa havde vi som sædvanlig vort muntre Fættergilde midt i Februar, det førte andre Gilder med sig, Forlovelse og Bryllup, det var selvfølgelig langt fra Mening, men saadan kan det allsaa gaa.

— Saa var der nogle, der var saa heldige at komme med Aksel Dahlerup i Omnibil til Tadse efter den spændende Radiooptagelse, og man sagde, at man der havde moret sig for en hel Maaned.

Da Sorø Husholdningskole holdt 40 Aars Fødselsdag, fik 40 unge Lærerindespiser Lejlighed til at hylde den gamle Moderskole med et Fakkeltog, det var morsomt — men ogsaa højtideligt.

Saa kom Sct. Hans med Blus i Haven og Hundreder af Besøgende pr. Barnevogn, Cykel og Bil, ja, naturligvis ogsaa spadserende, mindst 1500 om de skulde være talt i København. Da 2det Aars var i København paa Studieophold, fik vi andre et Knippel-Besøg herhjemme af et halvt Hundrede Havebrugsstuderende fra Landbohøjskolen, Gæster, som vi kort sagt straks kom paa Bølgelinje med — og haaber at møde senere i Livet — og saa har vi faaet Vægter paa Ankerhus, en Nattevagt, der skulde virke beroligende, men som vist nok virker forskrækkende paa Natteravnene. — Folmer Dam undgik os paa sin 40 Aars Fødselsdag, men vi tager nu Revanche senere.

Og saa alle de mange, der dog har giftet sig i Aar, det maa da ogsaa høre med til Aarets Fornøjelser, Agnethe Kofoed-Jacobsen paa Bornholm, Helga Svendsen i Odense, Ida Erlandsen paa Mors, Grethe Larsen i Taastrup, Ellen Schultz i København, Inger Stenbæk i Slagelse, Anna Marie Hauge i Sverige, Laura Høj Christensen i Try, Anna Moesgaard i Brabrand, Karen Margrete Gustavussen i Skørping og saa Grethe Bjerregaard, som vi beholdt i Sorø og Karen Harrekilde i Esbjerg til dobbelt Overraskelse og Fornøjelse for os alle.

Og saa lige ind under Jul kommer Sneen dalende — og de brillante Piger fra Øvelsesskolen, som baade har Humør, Kræfter og Mod til at tage fat, spiller Komedie for os, og mens Sneen fremdeles falder blødt og kønt, drømmer Simigak sig tilbage til Grønland — efter at have været inde i København og sammen med Strangen sendt Radiohilsen hjem til Præstehuset i Holsteinsborg og til Arnak, — men griber Chansen og giver Folmer Dam og Kammeraterne en ordentlig Snebold.

Fornøjeligt, siger Mor Magda, som det vrimler med Elever hele Landet over i Ungdoms- og Aftenskoler, at alle Lærerinder er fuldt optaget af godt Arbejde, Fru Stadel som Fælleslærerinde i Sorø Amt, Fru Nico med 3 Hold i Slagelse, Frk. Madsen med over 60 Elever i Landsbyens Skolekøkken, og at vi allerede saa at sige har fuldt Hus til næste Lærerindekursus.

— Vi regner sikkert med, at alle, der kan li' os, ogsaa faar en rigtig fornøjelig Juletid.

Den har nok, som nøjes!

Kursusdeltagere 1935.

—o—

Husholdningslærerinder, dimitterede $26\frac{2}{3}$ 1935.

189. Grethe Beyer Andersen, St. Blichersvej 2, København, $99\frac{2}{3}$ Points mg.
 190. Gudrun Nyegaard Andersen, Vester Hassing, 106 ug÷.
 191. Kamma Christensen, Dalsgaard, Grauballe, $97\frac{2}{3}$ mg.
 192. Kirstine Christensen, Kr. Stillinge, Slagelse, 92 mg÷.
 193. Aase Christiansen, Skaarup, 96 mg.
 194. Erna Clausen, Skaarup, $101\frac{2}{3}$ mg+.
 195. Annemarie Cornett, Aabenraa, 104 mg+.
 196. Karin Eliasson, Sorø, $106\frac{2}{3}$ ug÷.
 197. Martha Grauslund, Trelde, Fredericia, $104\frac{2}{3}$ mg+.
 198. Else Henriksen, Kong Chr. Alle 33, Aalborg, 89 mg÷.
 199. Karen Jensen, Ølby, Køge, $94\frac{1}{3}$ mg.
 200. Oline Jensen, Sønderkær, Hvidovre, Valby, $101\frac{1}{3}$ mg+.
 201. Else Johansen, Kjellerup, 72 g.
 202. Else Krogh, Snesev, Fuglebjerg, $101\frac{1}{3}$ mg+.
 203. Karen Krohn, Gentofte, 84 mg÷.
 204. Anna Lis Larsen, Fyllested, Holse, $75\frac{2}{3}$ g+.
 205. Jenny Nielsen, Hedensted, $101\frac{1}{3}$ mg+.
 206. Eli Olsen, Ejby, $98\frac{2}{3}$ mg.
 207. Gunhild Olsen, Gevnø, Storehedinge, $78\frac{1}{3}$ g+.
 208. Henny Olsen, Houen, Tarm, $105\frac{1}{3}$ ug÷.
 209. Frieda Paulli, Nakskov, $84\frac{2}{3}$ mg÷.
 210. Gerda Rasmussen, Maribo, $102\frac{1}{3}$ mg+.
 211. Karen Sørensen, Stege, 98 mg.
 212. Anna Tobiassen, Snoldelev, Gadstrup, $95\frac{1}{3}$ mg.
 213. Vibeke Wiwel, Randers, $84\frac{1}{3}$ mg÷.
 Ellen Margrethe Mølmark, Sorø.

*Elever bestaaet Seminariets 1ste Aars Eksamen i
praktisk Husgerning.*

247. Sonja Bennike, Hillerødgade 78, København.
 248. Grethe Bjerregaard, Silkeborg.
 249. Karen Boe, Turup.
 250. Helga Broeng, Fjerritslev.
 251. Mary Böttcher, Holbøl, Tørsbøl.
 252. Kirsten Dahl, Ringstedgade 68, Roskilde.
 253. Marie Eggert, Vedsted, Over Jerstal.
 254. Gunder Eskildsen, Tønder.
 255. Anna Gosvig, Hjerm.

256. Inger Grand, Vivild.
 257. Karen Gustavussen, Sejling, Skægkær.
 258. Eli Fogh Hansen, Bildsø, Slagelse.
 259. Fru Clara Hesseldal, Stenderupgaard, Varmark.
 260. Bodil Hoffmeyer, Sorø.
 261. Sofie Linde Jensen, Algade 43, Aalborg.
 262. Stinne Kristensen, Aale.
 263. Ragna Kure, Kofoedgaard, Klemensker.
 264. Anna Larsen, Abildrod, Kassepose.
 265. Margrethe Brink Lassen, Skovstjernevej, København.
 266. Sigrid Winther Lassen, Korinth.
 267. Gudrun Mortensen, Fakse.
 268. Anna Mulbjerg, Skern.
 269. Margrethe Sandvej, Mels Mark, Nordborg.
 270. Esther Sass-Nielsen, Oure, Stubbekøbing.
 271. Minna Schrøder, Sorø.
 272. Rita Sennels, Masnedsund.
 273. Ellen Sørensen, Sjørring, Onsild.
 274. Dagny Vase, Postgaard, Allingdam, Hjørring.
 275. Mary Wamsler, Glumsø.

Elever paa 1ste Aars Kursus fra Maj 1935.

- Jenny Christensen, Aalling, Mølby.
 Esther Due, Gramrode.
 Martha Dyrbye, Lundby.
 Martha Gjøndrup, Prins Christiansgade 6, Randers.
 Gerda Hansen, Ordrup, Merløse.
 Johanne Jacobsen, Sdr. Hede, Brønderslev.
 Harriet Richelsen Jensen, Flauenskjold.
 Margrethe Kjeldsen, Klim.
 Ellen Kofoed, Tornegaard, Nyker.
 Magda Kristensen, Hundslund.
 Astrid Lauritzen, Nygade 23, Silkeborg.
 Emmy Lund, Stubberup, Løsning.
 Henny Møller, Aarup.
 Lisbet Monrad Møller, Jonstrup, Ballerup.
 Aase Nielsen, Bryggeriet, Haarlev.
 Kirstine Vastrup Nielsen, Østerbrogade 3, Lemvig.
 Elise Nørgaard, Øster Svenstrup.
 Marie Nørgaard, Gram.
 Marie Olesen, Troelstrup.
 Emilie Pape, Nordgaarden, Ringsted.
 Bertha Pedersen, Svanholm, Ølstykke.
 Betty Pedersen, Ødemark, Sorø (til Aug.).

Gerda Pedersen, Havnegade 151, Esbjerg.
 Rigmor Petersen, Lyshøjgaard, Lyngø, Sorø.
 Helga Rasmussen, Auning.
 Irene Rasmussen, Fjeldsted, Harndrup.
 Julie Rasmussen, Jerlev, Vejle.
 Rebekka Rasmussen, Riisgaard, Grønbæk.
 Else Raunkjær, Holte.
 Esther Skjøde, Røjgaard, Gjesten.
 Anna Sloth, Korinth.
 Ilia Høgsbro Stenvang, Amagerfælledvej 20, København.
 Kirstine Svendsen, Fragdrup, Doense.
 Sigrídur Theodorsdóttir, Bægisa, Akurejri.
 Karen Tolstrup, Rørdal, Aalborg.

5 Mdr.s Husholdningskursus fra 3. Maj 1935.

Sigrid Andersen, Raklev, Kalundborg.
 Helene Baagø, Rødding.
 Metha Brauner, Holstebro.
 Esther Børregaard, Sønderby, Skibby.
 Hilda Fogt, Try, Dronninglund.
 Edith Frederiksen, Torvegade, Nekso.
 Edith Fraser, Bogø.
 Abelone Hansen, Østerby, Daler.
 Ingeborg Hansen, Egeslevmagle, Skelskør.
 Lilly Henriksen, Stenmagle, Nyrup.
 Ebba Jensen, Vielsted, Sorø.
 Eline Jensen, Edslev, Hørning.
 Bodil Juul, Edslev, Hørning.
 Anna Jørgensen, Sofiesminde, Torrig.
 Erna Krebs, Hollænderdybet 22, København.
 Anine Kristensen, Visby, Bedsted.
 Inger Larsen, Rye, Gørlev.
 Else Marie Petersen, Radsted, Saxkøbing.
 Valborg Thomsen, Hermodsgade 7, København.
 Grethe Ussing, Sorø.
 Else Westerlund, Slude.

5 Mdr.s Husholdningskursus fra 3. November 1935.

Rigmor Andersen, Revvej, Korsør.
 Hedvig Andreasen, Aakirkeby.
 Gudrun Christensen, Kirke Stillinge, Slagelse.
 Karen Rosenlund Christensen, Gedser.
 Agnete Colding, Strandvej 165 A, København.

Bodil Frank, Nørrebrogade 15, København.
 Klara Frederiksen, Espe.
 Kirsten Glæsel, Pilealle 23 A, København.
 Edith Gundersen, Kjelst, Billum.
 Norma Hansen, Borup.
 Frida Jantzen, Holmstrup Skole, Jyderup.
 Ella Jensen, Gevninge, Roskilde.
 Elisabeth Kindt, Sofiehøj, Haslev.
 Gertrud Knudsen, Godthaabsvej 361, København.
 Else Larsen, Nr. Herløv, Hillerød.
 Gurli Larsen, Mosebølle, Fakse.
 Karen Linnet, Store Tønder, Jejsing.
 Valborg Magnussen, Saxen, Thorshavn.
 Ester Mathiasen, Dianalund.
 Simigak Olsen, Holsteinsborg, Grønland.
 Laura Petersen, Broby, Sorø.
 Birthe Rossel, Espe.
 Ellen Rasmussen, Sundvedgaard, Nr. Alslev.
 Gudrun Ravnsbæk, Jyderup.
 Jenny Sørensen, Saxild, Odder.
 Bodil Tørsleff, Frederiksværk.
 Sørine Ussing, Erritsø, Fredericia.

3 Mdr.s Kursus for viderekomne fra 5. Januar 1935

Marie Christensen, Snedsted.
 Gudrun Jørgensen, Herrested, Ørbæk.
 Ingrid Knudsen, Hjarup, Kolding.
 Nina Mølby, Snoldelev, Gadstrup.
 Mette Møller, Øster Thurup, Hjørring.
 Else Nielsen, Øster Tørslev, Randers.
 Emilie Pape, Nordgaarden, Ringsted.

11 Dages Kursus 11.—22. Oktober.

Fru Minna Andersen, Raadhusgade, Løgstør.
 Marie Berthelsen, Lille Rørbygaard, Kalundborg.
 Magda Christensen, Drogdensvej 12, Dragør.
 Sara Fredslund, Starreklint.
 Dagmar Jacobsen, Snoldelev, Gadstrup.
 Asta Leth, Haarlev.
 Ellen Mikkelsen, Brejninge, Ærøeskøbing.

Lilly Pedersen, Fjenneslev.
 Ingeborg Sørensen. Tømmerup, Kalundborg.
 Fru Marie Sørensen, Vindelev, Jelling.
 Karen Villadsen, Hjørring.

Øvelsesskolen Oktober—December 1935.

Grete Dalsgaard, Bodal, Vedde.
 Anna Harboe, Munkebjergby.
 Else Jensen, Brøndsted, Pjedsted.
 Elisabeth Overgaard, Ladelund, Brørup.
 Elisa Schultz, Vervinge.
 Ellen Sørensen, Pjedsted.

Studerende Kursus-Gæster.

Husholdningslærerinderne:

Greta Warkalis, Letland. (Januar—Marts).
 Else Marie Hansen, Grenaa (Maj) og
 Erna Jensen, Gimlinge. (Februar—Marts).

Instruktionskursus for Lærerinder og Ledere af Husger-
 ningsundervisningen i Ungdoms- og Aftenskolen afholdtes
 den 5. og 6. Oktb. og 19. og 20. Oktb. med 75 Deltagere.

Ungdoms- og Aftenskolen har været besøgt af 123 Deltagere.

En halv Dags Undervisning er af Sorøegnens Hushold-
 ningsforening gennemført det sidste Aar. Eleverne begynder
 Kl. 2 og slutter Kl. 9, har først Husgerning fra 2—6, der-
 næst 1 Time, der kan bruges til Hvile, Læsning, Gymna-
 stik, og derefter 2 Timers Haandarbejde, hvor der særlig
 arbejdes med Fremstilling af personligt Udstyr. — Ved at
 give de unge Piger den halve Dag til Undervisning, kan
 man jo samle en saadan om forskellige Fag og derved
 maaske undgaa, at de ellers saa ofte maa hjemmefra.

*Paa Skolens og egne Vegne sendes til vore tidligere Elever,
 til Venner, Slægtninger og Kendinger en hjærtelig Hilsen med
 Ønsket om en velsignet Jul og et godt Nytaar!*

Magdalene Lauridsen.

Hilsen til Elever og Lærere.

—o—

I en af de mange Oxfordbøger staar der fortalt, at Grunden til, at Det døde Havs Bredder er øde og ørkenagtige, og Genezaretssø's Bredder er rige paa Fugle- og Blomsterliv, er denne, at Genezaretssø har baade Tilløb og Afløb af Jordansfloden, medens Det døde Hav kun har Tilløb, Afløbet mangler.

Dette Billede kan oversføres paa en Skole. Der er det Lærere, som underviser og Elever, der undervises. For Eleverne sker der — aandelig talt — et Tilløb Dagen igennem gennem den Paavirkning, de er under fra Skolens Side. Hvis denne Paavirkning faar Lov til at ligge som en død, ubrugt Skat — altsaa ikke faar Afløb — saa er den jo ufrugtbar baade for en selv og for ens Omgivelser. Man er da ligne med en Svamp, der kun kan suge Vandet ind i sig.

For Lærere kan der være den Fare, at Afløbet er stærkere end Tilløbet. Saa er man i Fare for at løbe tør. Men i den enkeltes Liv maa der ogsaa kristeligt set være baade et Tilløb nemlig af levende Vandstrømme fra Gud, om Hjærtet ikke skalskrumpe ind — og et Afløb. Det vil sige, man maa dele noget af det man selv fik, med andre Mennesker, ellers bliver man let „sur“ og ufrugtbar og er heller ikke under den Velsignelse, som Jesus taler om Johs. 7,38 „Den, som tror paa mig, af hans Liv skal der flyde levende Vandstrømme“.

Mit Ønske for Lærerne og Eleverne paa „Ankerhus“ er derfor, at hverken Tilløbet eller Afløbet stoppes, saa den rette Vekselvirkning kan komme i Stand til Glæde og Velsignelse for begge Parter.

Ingeborg Meyland-Smith.

Paa tredie Billedblad ses glade Sommerpiger og Feriegæster mellem Stokroser, i Dans, i Baad og jublende, da det danske med det svenske Flag hejses til Ære for den svenske Prinsesse Ingrid, der den Dag blev vor Kronprinsesse. Ved Siden af ser man Fru Aakerstrøm og Fru Saxtorph, optaget af at læse Korrektur paa Prinsessernes Kogebog og ved Siden staar Frk. Warkalis. — Forneden er et Billede af vort Hjemms trofaste Ven Kristiane Glud og et lille Billede af min ældste Broder og yngste Søster. --

Paa sidste Side suppleres „Ungdommen“ af K. B., Birte, „Island“, lille Anker; med Gæssene i Rosengangen og et Hjørne af Peter Dams Bibliotek.

*Glædelig Jul ønsker vi allesammen – og godt Nytaar
for Venner og Hjem og Land.*

